

Főnyervény 250,000 forint, Hitel-igérvények

3 ft. 50 kr. árával és 50 kr. bélyeg huzás július 1-jén 5 db: 18 ft. 50 kr. 10 db. csak 36 ft.
Eredeti Mailandi jegyek 6 ft. árával,
évenként 4 huzás, a legközelebbi huzás június 16-án, főnyervény 100,000 ft.
Társasjátékok

20 darab valamennyi ausztriai sorsjegyre, egy badeni 35 flos jegy hozzáadásával.

25 részletre. A befizetés nem fog elveszni, minthogy a társasjáték bevételével a sorsjegyek eladtnak, és az egész eladási üzlet a 20 részlevő között felosztatik.

Megvételnek és eladatnak mindennemű állam-, ipar- és sorsjátéki értékpapírok, arany és ezüstpénzek a napi árfolyam szerint.

Vidéki megbízások pontosan eszközöltenek. 2164 (2-4)

KÁROLY JÓZSEF

váltóüzlete Pesten, harminczad-utca 3. szám alatt.

É R T E S Í T É S.

Alulírtak van szerencséje a badeni nagyhercz. államvasut-kölcson sorsjeggyelvel bíró részvényeseket következő május hó 31-én kijött 20 sorozat-számról értesíteni:

86, 198, 980, 1076, 1233, 1616, 2244, 2350, 2556, 2807, 2868, 3446, 3829, 4066, 4788, 4880, 5704, 5907, 6627, 6985.

A nyereségek huzása f. hó 31-én történik. A legközelebbi huzás pedig f. évi augusztus 31-én fog lenni, a mikorára részvényeimet, darabját 3 ft., 6 darab 17 ft., 12 darab 33 ft. o. ért. számítva a tisztelt közönség figyelmébe ajánlom.

SAUER L. VILMOS,

májnai Frankfurtnban.

2169 (1-2)

Haszonbéri hirdetmény.

Karczagváros közbirtokossága tulajdonhoz tartozó, összesen 870 catastralis holdat és 491 1/2 ölet tevő, a legjobb minőségű szőlő- és kaszálóföldekből álló pékapusztai birtokrész, a környékben való kiadás tekintetéből 8 egyenlő tagra osztva a f. év szeptember 1-jétől számított 6 évre haszonbérbe kiadandó levén; a haszonbéri árrésze f. év június 30-ik és ha a birtok akkor ki nem adhatnák, július 28-ik napján, mindenkor délután 2 órájára oly megjegyzéssel tüntetik ki, hogy a haszonbérletben résztvenni szándékozók, magukat elegendő bántéppénzzel ellátva, a kitűzött időben a helyszínen tartandó árverésen megjelenni sziveskedjenek. 2165 (3-3)

A haszonbéri feltételek addig is úgy Karczagváros, mint Kis-Kun-Felgyháza főbírói hivatalainál megtekinthetők.

Kelt Karczagváros közbirtokosságánál 1867. márcz. 31-én tartott közgyűléséből.

Króczér Ágost s. k.
gyógyszerész Tokajban.

Ajánlkozás.

Egy több mint 10 év óta urbéri mérésekkel s építéssel foglalkozó okleveles mérnök jutányos feltételek mellett ajánlkozik mérnöki munkálatokra vagy uradalmi mérnöknek Fehérmegyében, ki elegendő biztosítékot képes nyújtani, sőt kész 3-4 hétig díj nélkül is működni, míg képessége felismertetik. E tárgyban F. J. betűkkel jegyzett levelek Szekesfehérvárra intézendők Széchenyi-utca 28. sz. a. 2158 (3-3)

Ó cs. kir. apost. Felségének elismerő okirattal, s elsőrendű érdemmel Pesten, és első államéremmel Bécsben kitüntetett, s legjobbnak elismert egybefoglalt

KASZÁLÓ-, ARATÓ-GÉPEK,

szervezetük egyszerű és szilárd, hatásuk mindkét irányban kitűnő, két lóval vagy két ökörrel hajthatók, és kizárólag szabadalmazott

nyomtató-gépek,

melyek mindennemű gabnát félnyi költség megtakarításával tisztán és tökéletesen, s a legegyszerűbb és alkalmas módon kinyomtatják, kaphatók:

KACHELMANN KÁROLYNÁL

SELMECZEN,

Koczó Pál urnál Pesten, Tóth Lajos és társa uraknál Debreczenben. T. E. Mader urnál Pozsonyban. A jó hatásért és tartóságért egy évig kezeskedik, utasítások, leírások és rajzok bérmentve kiszolgáltatnak.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

Nagy politikai napilap.

1867. második felév.

Előfizetési felhívás

MAGYAR UJSÁG

f. évi július - deczemberi folyamára.

A „Magyar Ujság“ a jövő féltől kezdve megnagyobított alakban, öt hasábos iven fog megjelenni, az eddigi előfizetési feltételek mellett.

Az anyagi és szellemi támogatás nagy mérvre, melylyel kedvezőtlen évszakban megindult lapunk találkozott, e megnagyobbitást nemcsak lehetőségessé de szükségessé is tette.

Az államéletünkben végbemenő nagy átalakulás alatt annak horderejére vonatkozólag, igyekeztünk az eszmék tisztázását előmozdítani, a lassankint felszabaduló valódi nemzeti közvélemény hozzánk özőnlő nyilatkozványai közlését legidősebb, mellőzhetlen szükségnek tartottuk. Így lapunk szorosabb értelemben vett újsági része, hirtartalma számára kevesebb tér jutott. Egy okból nem adhatánk helyet a vidékről érkező, gyakran igen érdekes tudósításoknak sem. De a már f. hó 15-től kezdve valósulandó megnagyobbitás folytán képesítve leendünk jövőre a napi események rovására nagyobb térrel s figyelmet fordítani.

S különösen a megyei s városi önkormányzat alkotmányos szabad gyakorlata fölött ohajtva örködni, t. cz. vidéki elvbarátaink közleményei lapunk egyik állandó rovatát képezendik. — Lapunk irányáról szólnunk ezuttal már fölöslegesnek tarthatjuk. Szerénytelenség nélkül állíthatjuk, miszerint az rövid két hó alatt, egy a haza határain belül, mint azon kívül is ismeretessé lett.

Magában azon egy körülményben, hogy nagy hazánkfának Kossuth Lajosnak történeti eseményt képező s roppant horderejű nyilatkozványának közlönyévé választattunk, magatartásunk oly fölvatást nyert, melynél nagyobbban nem részesülhetünk, s mely ennél fogva részünkörül minden további hivatkozást fölöslegessé tesz.

Ezentul csupán egy körülményre legyen szabad utalnunk. Az elv-különbség, melyet szemben a hatalommal s a vele szövetkezett hazai elemekkel képviselünk, rendkívül nagy, s nem kevesebb, mint a nemzeti lét vagy nem lét kérdése körül forogván, melynél természetesebb viszonyok közt levő országokban nem többé pártok, de ellenségek állnak szemben egymással: ily helyzetben küzdelmünk csak úgy számíthat sikerre, ha a hatalom alkotta pártok ellenében szellemi működésünk e nemzet nagy zömének anyagi és erkölcsi támogatására hivatkozhatik.

Az eddig mutatkozott hatás és részvét hinnünk engedi, hogy a kellő mérvű pártolásban részesítenni fogunk, s miután már eddig is kitűnő szellemi erők csatlakoztak hozzánk, melyeket eddig az abszolút rendszer lekötve tartott, a t. közönség is bizton számíthat rá, hogy lapunk tartalma ahhoz képest fog értékben és érdekességben növekedni, amint a körülmények a nemzeti közvélemény szabad nyilatkozására kedvezőbbek lesznek.

Böszörményi László, felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek:

Postán küldve:

Egy óra 1 ft. 50 kr.
Három óra (július—szeptember) 4 „ 50 „
Hat óra (július—deczember) 9 „ — „

Tíz előfizetett példányra egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk. — A pénzes levelek bérmentes küldése kérietik.

Az előfizetések, bármikor érkeznék, mindig a hó elejétől számíttatnak. Pest, június hó 1867.

Heckenast Gusztáv,
kiadó-tulajdonos.

A Magyar Ujság
kiadó-hivatala egyetem-utca 4. sz.

SZABÓ FERENCZ,

2154 (3-3) gépész,

ajánlja magát mindenféle

malmok építésére,

ugymint: víz-, gőz-, ló- és szelére egyszerűsággal ajánlja ujonnan föltalált

buzakoptató gépet,

melyek szakértő emberek által a legjobbaknak ismertettek el; továbbá mindenféle

javitásokat

czélszerűen végez, s a megrendelők kívánatára terveikkel is szolgálhat.

Gyár: 5 pacsirta-utca 3-ik sz. a. PESTEN.

Pest, június 23-án 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg: Egy, négysszer használt petít sor, vagy annak helye egyszeri ígdtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígdtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígdtatás után 30 ujkr.

Pálffy Albert.

Régi ohajtásunkat s egyszersmind kötelességünket teljesítjük, midőn társ-lapunk, a „Politikai Ujdonságok“ főmunkatársának s politikai rovatai vezetőjének arcképét s élettrajza főbb vonásait mutatjuk be olvasóink előtt. A szoros viszony, melyben a két testvér-lap és munkásai egymáshoz állanak, nem engedik áradozóknak lennünk a megérdemelt dicsőretnben sem. Egyébiránt Pálffy Albert neve és munkássága sokkal ismeretesebb minden magyar olvasó előtt, ismeretesebb kivált e lapok olvasói előtt, mintsem elég ne volna az, ha egyszerűen csak élete és működése főbb mozzanatainak emlékeit frisitjük föl egykissé.

Pálffy Albert 1821-ben született Gyulán, Békésmegyében (s nem Nagy-Váradon, mint eddigi élettrajzaiban hibásan írják), mivel szülőktől. Atyja, Ferencz, só-hivatali tiszt volt, anyja Nyéky Juliána. Anyja csak szülőit látogatni ment Gyulára s itt adott életet fiának.

Albert Debreczenben kezdte az elemi iskolákat, majd Nagy-Bányán és Aradon járt gimnáziumba, a mint atyja, hivatala szerint egyik vagy másik helyre tétetett át. 1837-ben kis-pap lett a szatmármegyei semináriumban s ott bevégezte a bölcsész tanfolyamot, sőt már a hittanít is, egészen az utolsó év végeig, de midőn Hám János az akkori szatmári püspök (1848-ban a király által kinevezett primás) őt „sub-diaconus“-sá akarta föl-szentelni, az utolsó perczben há-tározá el, mivel már addig is sokat és soká küzdött, hogy nem lép be az egyházi rendbe, melyre nem érzett magában hivatást.

Atyja ekkor már Nagy-Váradon hivataloskodott mint só-péNZtárnok; s ő, erős kedvvel fordulva a jogi pályához, félév alatt az itteni jogakadémianál letette a vizsgákat s egy évi jog-gyakornokság után 1842. augusztusban Pestre jött jurátusnak és itt Lányi szeptemvir oldala mellett esküdött föl.

Az ifju előtt új világ nyílt meg s végzete, ellenállhatlan erővel kapván meg lel-

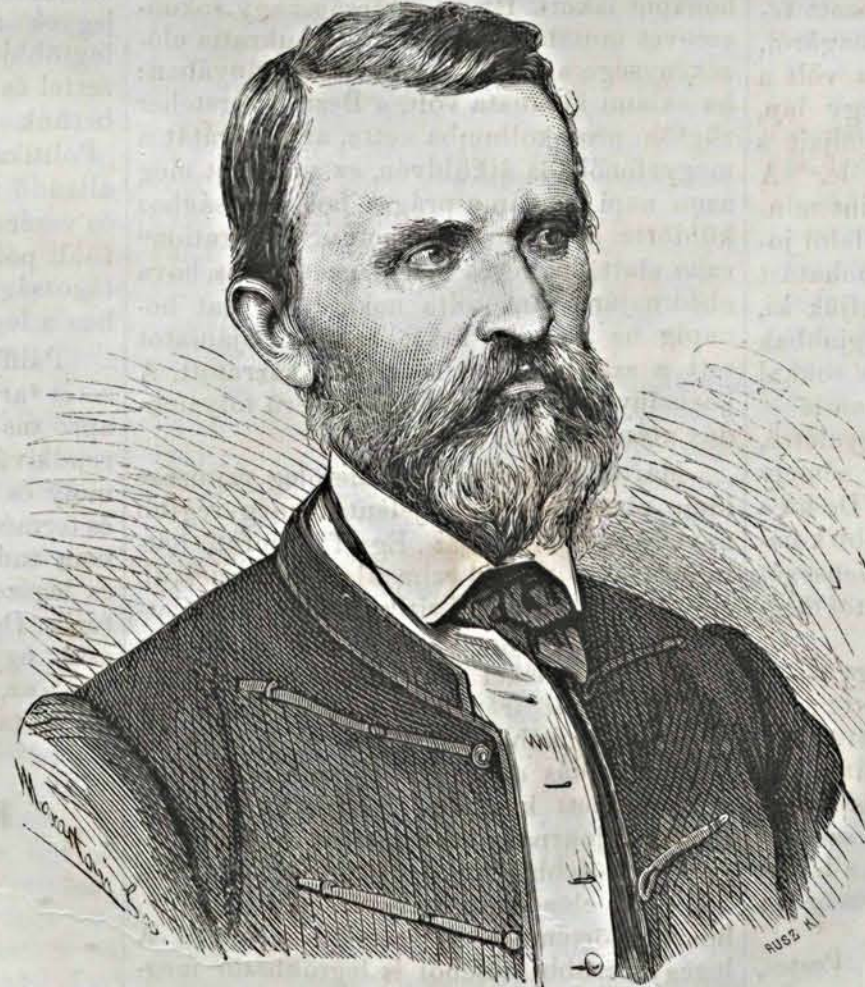
két, új pályát jelölt neki. És bár a következő évben letette az ügyvédi censurát és megkapta diplomáját, annak soha hasznát nem vette; életében egyetlen pört sem vitt, de nem is járt utána, hogy kapjon, mert kizárólag az irodalommal foglalkozott.

Szelleme, az akkor uralkodott irányok közt, az új francia irodalom tanulmányozására vonta, s első művein nagyon meglátszik ennek nyoma. De csakhamar alaposan megismerkedett a régibb francia irodalommal is s belőle a belső formák iránti érzéket merítette. 1843-ban néhány novellájá-

megérté egymást s barátságuk, mely érzéseken kívül közös eszmékből is táplálkozott, napról napra szorosabbra fűződött.

Szegénységben is hasonlók voltak egymáshoz. Hazulról semmi segélyt nem kaphatva, magok erején tarták fenn életüket. Pálffy lassabban haladt az irodalmi elismerés lépcsőjén. 1845-ben megjelent új-francia kis regénye, a „Magyar millionaire“, sem a közönség, sem a kritika részéről nem nyert valami kedvező fogadtatást. De ez nem csüggeszté, sőt sarkalta őt; érezte magában az erőt s érezte, hogy a hova egykor jutand, azt a pontot még megközelítenie sem sikerült.

Apró s többnyire pikáns irmodorú novellái, melyek a „Pesti Divatlap“-ban és az „Életképek“-ben jelentek meg, egyre nagyobb figyelmet kezdtek költeni. Társai és baráti azonban még ekkor is többet tartottak felőle, mint a nagy közönség, mely a tehetség finomabb ecsetvonásai iránt nem birt elég érzékkel. Nehányan együtt valami „ifju Magyarorszá-g“-félét képeztek, mely tanult, igyekezett, vitakozott, előre tört, — de az akkor irodalmunkban is tekintélyes „tábla-bíró-világ“ közepette nem bírta kivívni kellő helyét. A lapok által sem méltányoltatván eléggé, a szerkesztők által némileg hátra téve, föltették magokban s innepélyesen össze is egyeztek, hogy egészen megvonják közreműködésüket a szépirodalom közlönyeitől, társulatot alakítanak s legsikerültebb műveiket együtt fogják önálló füzetekben kiadni. Mindössze tizen voltak, de mindenikök jeles, néhány hírneves íróvá lett később. Ott volt Petőfi, Jókai, Tompa, Pálffy, Pákh, Obernyik, Bérczy, Degré,

PÁLFFY ALBERT.

jelent meg a lapokban, de még kevés figyelmet sikerült gerjesztenie. Petőfivel, ki 1844-ben települt Pestre s egyszerű meteor-ként tűnt föl, ismeretségbbe és csakhamar szoros barátságba lépett és mindvégig jelen-tekeny befolyást gyakoroltak egymásra. Egyaránt szabad és csapongó szellemök

Kerényi, Lisznyai. Az ifju irodalomnak akar-tak képviselői lenni, a régibb irodalom ellen küzdve, politikai színezettel, a demok-rat eszmék zászlója alatt. A „tízék“ társa-sága azonban, mielőtt kiadványai első füzete megjelenhetett volna, különböző okok miatt feloszlott. De e kis különválás hecsebbebbé

tette műveiket a szerkesztők előtt is, s a közönség is egyre növekedő figyelemmel kísérte működésüket.

1846-ban Pálffy új, két kötetes regényt írt, a *Hóra-világból*, „Fekete könyv” cím alatt, mely ugy leírásai, mint egy pár élesen körvonalozott jelleme által nagy haladást tanúsított s elég jól is fogadták. Novellái, melyekben francia könnyűséget és érdeket angol valódisággal igyekezett párosítani, nagy figyelmet kezdtek ébreszteni. 1847-ben Csengeryék „Pesti Hírlap”-jában az újdonságokat írta, kitűnő elmésen, könnyedén s érdekesen. A „Hírlap” stílye, mely az előbbi sallagos szónokias iryodor helyébe a világos, meggyőző és lapidaris stílust honosította meg, legjobban talált mind izléséhez, mind tehetségéhez, mert Pálffy is azon, akkoriban kevés írók egyike volt, kik lemondva a frázisokkal való hatás-hajhászatról, egyszerűségben keresték a forma érdemét, s az eszmével és tárgyval a kifejezéseket természetesen összehangzásba igyekeztek hozni. Novelláiban, melyek közül pl. az „Egy báró-ról” maig is legszebb novelláink egyike, mindenütt észrevehető a törekvés, melyet végre is siker koronázott, mert az egyedül helyesnek lón elismervé.

E stílyt vitte át 1848-ban, a forradalom kezdetével megindított „Márzius tizenötödike” című kis lapjába is, melynek jellegűl e mondatot választá: „Nem kell táblabíró-politika”. Az éleves hírlap, melyet eleinte csak a fővárosban olvastak, s külföldi szokás szerint „fris Márzius” kiállításokkal minden utcasarkon árultak, rendre utat tört magának a vidéken is, hol először nagy visszataszítást szült, megégették, azután olvasták kíváncsiságból, azután hallgatni kezdtek rá. Az események rohanó árja igazolni látszott politikáját és modorát.

Teljeséggel nincs érdekünkben, annyit éltelte után, menteni Pálffy lapját, bár alapos vagy túlságos kifogások, vádak ellen. Ő maga csak a minap így nyilatkozott felőle: „E sorok írója — ugymond magáról, — már 1848-ban egyik napszámosa volt a hírlap-irodalomnak. Volt kezében egy lap, melybe fiatal korának hevét, ábrándjait s olykor-olykor pajkosságait rakta le.” A „Márzius” a kor szülötte volt s mint minden, mit a kor magának teremt, egyfelől jogosult a létezésre, másfelől viszonytást gyakorolt a korra. Itt csak azt emeljük ki, hogy a szerkesztő cikkkel folyvást a legjobbak voltak a lapban, irányla tisztább és sokkal nemesebb — még merész tulságaiban is — mint egy névnyi munkatársáé. A kegyeletre, igaz, ő is keveset adott, s az ország némely tiszteltebb neveit sem igen kimélte. De ha a politikai alapos tudományt és mélyebb kombinációkat igen, az elméséget, elevenséget és erőt már akkor sem lehetett tollától megtagadni.

1849 elején a kormánnyal együtt a „Márzius” is Debreczenbe költözött; s itt is határozottan forradalmi politikát üzvé, kemény harcokat vívott, a kiegyenlítés felé hajló „Esti Lapok”-kal. Pestre visszaköltözve, júliusban, egy igen heves és szenvedélyes cikkert hozott Szemere ellen s lefoglalattat. A szerkesztőt is tisztességes őrizet alá vették.

A kormány ismét elhagyván Pestet, Pálffy is követte, Szegedre s Aradra. Ott volt a temesvári csata színhelyén is, de beteg, egy kocsirol nézte a szerencsétlen ütközetet.

Lugosra érkeve, nyitva állott előtte az ut a külföld felé. Négyen voltak utitársak: Ő, Dedinszky József akkor is, most is országos képviselő, Dobsa Lajos és Degré Alajos. Visszatértek a Maros felé, hogy végper-

czig tanui lehessenek a gyorsan lefolyó drámának.

Aug. 13-án éjjel a négy utitárs közül az első három az arad-csanádi puszták felé, de az egész vidéket tábori tüzek borították. Másnap tehát északkeletre tértek és Boros-Sebesen át eljutottak Biharba, Belényes vidékére, Dobsa Lajos atyjának három kis faluból álló birtokába. Pálffy is itt maradt az oktoberi vérnapiokig, s aztán kocsit fogadván, Arad felé utazott, bizonytalan tervvel.

Aznap estén Aradmegyében Szitye nevű faluba érkezett, a hol anyja testvére, Nyéky Alajos ispán volt István főherceg kis-jenői uradalmában. Itt határtalan vendégszeretettel az atyafiságos háznál teltek a napok, hetek, hónapok, úgy hogy végre négy teljes esztendeig tartott itteni mulatása, hol az egy „Szabeni ház” című novellán kívül semmit sem dolgozott.

Eleinte csak rokonai tudták ittlétét, később a ház barátai előtt sem titkolózott, végre az egész vidéken köztudomásu lett ittléte, de még Bach hivatalnokai sem akartak a dolgról hivatalos tudomást venni.

Pestre jöhetését aradi barátai eszközölték ki. Régi iskolatársának, Tarjányi Vilmosnak, a ki Aradon államiügyész volt, sikerült számára utlevélet nyerni.

Pestre febr. 2-án jött 1853-ban. Tizenegy napi szabadonlét után haditörvényszék elé idéztetett s az első kihallgatás után letartóztatott. Őt hónapig volt fogva az új-épületben, hol már 1849-ki dolgokért csak maga volt egyedül.

Elitélni nem lehetett, mert egy évvel azelőtt ki volt már mondva, hogy újabb politikai pörök az 1849-ki tettekért ne kezdessenek.

Tehát csak internálták Csehországba, Budweis városába, a hol 2 évig s néhány hónapig lakott. Itt a polgárság nagy rokonszenvet mutatott iránta, a burokrácia előzékenysége a bántalmat terjedt irányában: ha valami kívánata volt, a Bezirksvorsteher rögtön protokollumba vette, aztán iratát a megyefőnökhöz átküldvén, ez az ügyet még azon napi postán a prágai helytartósághoz küldötte. 300 forintot kapott „Sustentation” cím alatt. Ez kevés levén, a vendéglos, hova ebédre járt, tanácsolta neki, hogy hat hónapig ne fizessen neki; hasonló ajánlatot tett a szabó is, a kinél ruhát varratott. A kormány ezen adósságot egyszerű folyamodás után kifizettetni rendelte.

Már előbb, bujdosása, illetőleg rejtőzése ideje alatt, 1850-ben jelentek meg régebbi novelláink legjobbjai „Egy földönfutó hátrahagyott novellái” cím alatt, neve nélkül. Egyik legkitűnőbb kritikuskunk így nyilatkozik rólok: „A magyar irodalom figyelemre méltóbb termékei közé tartoznak, s épen nem politikai irányúak. Csató után ő képezett leginkább ellenzékét a pedáns és czifra előadás ellen, az egyszerű és könnyed előadás, egyszerűség s a kör, honnan történetét és személyeit meríti. A legegyszerűbb meséből is legtöbbször meglepő cselekvényt bonyolít s csekélységet is érdekesen ad elő. A cselekvényt mindig ott kezdi, a hol kell, s bevégezésekor minden alkalmatlan jelenést, mi a hatást gyöngyíthetné, gondosan kerül. Meg tudja találni az illető alakot, s oly nagy szenvedélyeket soha sem tárgyál, melyek egy novella szük körében ki nem fejtethők. Jellegzetesei rövidiek, de egy pár oda vetett vo-

nással egész képet rajzol elének. Néhány szóval többet mond, mint más lapokon. Jellemeit nem leírásokban, hanem a párbeszéd és cselelvény drámaiságában igyekszik kifejezni. És itt igen szerencsés. A párbeszédet bámulatos könnyedséggel kezeli, s a mellett nyelve hajlékony, kellemes, néhol oly finom, hogy csaknem a francia regényírókéval vetekedik. Személyeit nem valami phantasticus világból, vagy torzított események légköréből veszi, hanem az életből. Leginkább a nemesi élet társaskörében és a salonokban mozog, s a magyar élet sok kedves oldalát tünteti föl. A kor, melyből ír, legtöbbször a jelen, s ha a multba téved, legörömestebb a 18 század hajporos magyarjáról regél.”

Megszabadulása óta a belebbezésből, mely azonban eleinte csak annyira terjedt, hogy hazájában választhat magának állandó lakást, de Pesten kívül, mikor ő Esztergomot választá, — folyvást irodalommal foglalkozott. Két regénye: a „Fejedelem keresztleánya”, „Erdély történetéből”, — és az „Atyai ház” a jelenkori társadalomból, folytonos és pedig nevezetes emelkedést mutattak a regényírói pályán. Elszóva megjelent kisebb novellái, melyek közül nem egyet lapunk hozott régebb s újabb évfolyamaiban, mindig közkedveséget nyert olvasmányok voltak.

A Kisfaludy-társaság a regény és beszély-irodalom teréni érdemeit méltányolva, sorozta tagjai közé, hol ismét egy szép történeti novellával foglalta el székét.

Idejét azonban az utóbbi évek alatt naggyobbrészt a politikai napi irodalom vette igénybe. A „Márzius” forradalmi szerkesztője azóta alapos és nagy terjedelmű politikai tanulmányokat tett, melyek széles látókörü fölfogásra képesítik, s melyek mellett szabad szellemét és eleven, világos, kedveltető irmodorát is teljes mértékben megőrizte. Munkássága és termékenysége e téren valóban bámulatos. Vezérezikkeit, különböző névjegyek alatt a szabadelvű politikai lapok legtöbbszörben fölaltaljuk, s mindenütt élvezettel és tanúsággal olvassuk. De mi dicsek-hetünk azzal, hogy testvér-lapunknak a „Politikai Újdonságok”-nak már 9 év óta állandó főmunkatársra s politikai lapvezére, és vezérezikkeit, heti tájékozási a bel és külföldi politikai helyzetéről, szellemdússág, világság s tiszta és józan fölfogás tekintetében a legjelesebbek közé tartoznak.

Pálffy Albert rendkívül magas, szikár, setét arczszínű, élesen jelzett arczvonásu, apró sas-szemű, s egész alakjában feltűnő és rendkívül érdekes egyéniség. Társalgása komoly és elmés egyszerre. Modora szivélyes és természetes; sem hizelegni, sem affectálni nem tud. A magánéletben a legjellemesebb és legszeretetre méltóbb emberek közé tartozik. De mind ez nem akar dicséret lenni, csak egyszerű fotográfia, mely ép oly hü, mint az, melynek másolatát olvasóink a lap elején találták. — á — r —

Kisírtam könnyeim

(Josephstadt, 1850. jul. 10-én.)

Kisírtam könnyeim,
Kiontam vérem,
Elvesztett honomért
A csatatéren.

Látám őt küzdeni
Nappal és éjjel,
Téren és halmokon
Vad ellenével.

Látám szép zászlait
Keverve porba,
Fegyverét, diszeit
Összetiporva.

S megronsolt tagjain
A pihegőnek
Üvöltve száguldtak
Vad hadi ménék.

Látám őt élete
Vég-órájában,
Véres kezekkel és
Halott-halványan;

S mikor bús ajkai
Halált nyögének:
Diadal-örömet
Ellenségének

Messze föld népei
Gyültek halomba,
Féltágra szólt a
Halotti pompa;

Nagyszerű sir fölött
Dühön morgia
Halálós ajakkal
Száz ágyu torka;

S nem jött el, fegyverét
Emelni érte,
Napkelet, napnyugot
Lenyűgözött népe;

Nem jött el fölgöni
Hanyatló térédt,
Felfogói sebei
Kiomló verét

Eljött a Nemezis
Mégcsalt bolondja,
S a martyr-koszorut
Fejére nyomta!

(Boszai Pál.)

Közlemények

„Arvay László bujdosása”-ból.

Átdolgozta PÁKH ALBERT.

I.

Nincs szándékom fessegetni azon okokat, melyeknél fogva egy évtizeddel ezelőtt egy sereg honfútarssammal együtt Törökországba költöztem én is. Meg fogják engedni olvasóim, hogy a mi addig történt, hallgatással mellőzzem, — ezt elbeszélni nem az én dolgom, nem is feladatom.

Igen jól tudtam én, hogy „itt élned, halnod kell”, hogy „a nagy világon e kívül, nincsen számodra hely.” — arról is meg voltam győződve régen, hogy a hazai kunyhó szerény tűzhelye sokkal melegebb, mint az idegen paloták pompás kandelói: — de mentünk, mert úgy parancsolta a hazaszeretnél hatalmasabb két ur: a szükség és a remény.

És parancsoltak vezéreink, kikhez mi hűségesen ragaszkodtunk azelőtt a szerencse, most a szerencsétlenség napjaiban. Felező sereg voltunk.

Magamról megfeledkezve, részvéttem és csodálkozásom néztem gyakran meg egy társamat. Elhagyta hazáját, elhagyta apját, anyját, testvérét, nejét, gyermekét vagy más rokonát, a kiknek sorsa az övével talán elválaszthatlan kapcsolatokkal volt összekötve, a kik talán életök fentartóját veszítették el benne. S megindult most a vezéri parancs után a szomszéd ország lakatlan regegei, oly utakon tévelyegve, hol csak magadon segíteni? — „Visszafelé indulok.” — De tán jobb volna, ha csak halkkal is utadat folytatnád. — „Ném birok, nem tudok; lelkem testem örömeimnek érzem.” — De hát mitévő léssz itt ez elhagyottságban? — „Ledülök és pihenek ez éjen át, ha tudok; hajnalban, ha egy kis erőhöz jutottam, elmegyek lest állni, hogyha szerencsém akadna valamit ledurrantani, — lelévöm s megeszem; azután megint tovább megyek; ha pedig nem szolgál szerencsém, úgy is vesznem kell, hát szolgáljon ez a golyó nekem. Isten veletk!” — Vigasztald

*) Ezzel költemény azok közül való, melyeket a korán elhunyt tehetséges ifjú költő, besoroztatása ideje alatt, mint szegény osztrák közkatoná, a hazától távol írt. Sajátkezűleg összeírt költeményeiből, legtöbbször még kiadatlanok, jókora csomagra küldetett be barátai közátszervezőségünkhöz. Fogunk még közölni belőle. Szerk.

avval biztatják, hogy majd falukra akadnak, vagy juhász tanyákra érnek s akkor — minden lesz!

A nap hosszu fáradalmait az éjszakák nem enyhítik jótékony nyugással. Menniük kell, pihenésre most nincs idő — így kívánja a vezéri parancs. De a vezéreket paripáik hordozzák, utánuk mállások szállítják az az élelmet, — esznek és isznak, a mikor kivánják. Ha akarnák sem lehetne gondjuk arra, ha egy gyalog ember kidül az utból éhség- és fáradtságtól leverve; ha egy lovakidült huszár nem képes a sebes gyaloglásra, elmarad, éhen vesz vagy valami jámbor atyafiak agyonverik; ha egy lovas bágyadt lovával lezuhan a mélységbe, — nincs gondja erre senkinek, mert nincs idő a késedelmeskedésre.

Mindenki összeszedte utolsó erejét, mert tudta, hogy egyedül a kitartás mentheti meg. Éhét tűrte mindenki, azon reményben, hogy majd csak elérnek valahová, a hol, ha másképp nem, erőszakosan is kielégíthetik vágyaikat, — mert az éhség a legkövetelőbb, legkegyetlenebb zsarnok.

Mig így haladtunk, a nap tüzes bucsucskóit hinté a komor bércekre. A fenyvesek vadászta, a bérci sas is visszatér portyázó utjából, körüllebegi néhányszor sziklavarárt, azután nyugalomra száll. Nyugszik minden, az üldözött vad is ismehelyét találta, csak a csermelyek csörögnek s az őszi szél suttog titkos hangokon. Mi boldog, a ki nyughatik!

De mi megyünk; megyünk szünet nélkül a többiek után; nem nehéz őket követni, vérfoltok jelölik nyomait. Im, hogy megtört a sziklarög a paripák patkói alatt, — de csitt! neszt hallok. Nézd, pajtás, amott mintha sötétednék valami, — most mintha emelkednék — jer, nézzük meg, mi lehet? — Szegény paripái erőfelfogyott s lerokadtál lovagod terhe alatt s az itt hagyott veszni, még nyerged s kantárod terhétől sem volt ideje megoldozni. Hogy segítsek rajtad, nemes állat? Levinnélek a völgy forrá-ához, de nincs erőm inaidra állani; fívet tépnék számodra, de hol vegyem ezt itt, a hol kihalt a növényélet? Bágyadt szemeid már sejtetik közel végedet, — jerünk, hagyjuk megküzdeni az enyészettel. — Nézd, amott ismét egy kidült paripa; csinos kis fejről, száraz lábszáriról látszik, hogy nemesfajta volt: szügyét golyó furta keresztül, talán lovagja szánta meg.

De nézd az alakot, mely előttünk épen fölemelkedik, — fegyverét készen tartja kezében — de im vigyázz! már cselba vett — véged mindjárt — siess — kiálts: ki vagy!! — „Vagy úgy! — felelé amaz — mert azt hittem, üldözők háborgatnak, s még annyi erő van karjaiban, hogy az elsőt, a ki ellenséges szándékkal közelit felém, földre teritem.” — Hát hogy maradtál így magadra, pajtás? — „En bizony két nap s két éjszaka követtem társaimat; nem én, hanem ők hagytak el engem, mert nem bírtam velük tovább gyalogolni; fáradt, levert vagyok; két napja hogy nem vettem egyebet gyomromba hideg viznél.” — Hogy fogsz hát magadon segíteni? — „Visszafelé indulok.” — De tán jobb volna, ha csak halkkal is utadat folytatnád. — „Ném birok, nem tudok; lelkem testem örömeimnek érzem.” — De hát mitévő léssz itt ez elhagyottságban? — „Ledülök és pihenek ez éjen át, ha tudok; hajnalban, ha egy kis erőhöz jutottam, elmegyek lest állni, hogyha szerencsém akadna valamit ledurrantani, — lelévöm s megeszem; azután megint tovább megyek; ha pedig nem szolgál szerencsém, úgy is vesznem kell, hát szolgáljon ez a golyó nekem. Isten veletk!” — Vigasztald

magad pajtás, hogy mások is osztoznak nyomorúságodban. Áldjon meg a Teremtő!

Messze tehát már nem lehetünk tőlök, csak ballagunk, a hogy birunk; a hold fénye világítja ösvényünket, az elmaradt hullák jó kalauzok. — Nézd e szétszórt batyut, tarisznyát, amott egy egész nyeregkészletet, melyet azért hagytak el, mert alkalmasint nem bírta tovább a szegény állat. — Mily roppant sziklafal ez itt, minő mélység alattunk! Le ne nézz, mert megtántorodol! csak eléld figyelj; bizton lépj, hogy meg ne csuszál, mert szörnyű halál tátong alattad. — Nézd ott lenn a sziklafoszladékok, mely egy lovat fogott fel, vajon lovagja megmentette-e magát?

De kettözöttünk lépteinket, mintha tompa zaj ütne meg füleimet; — aligha a nem értük őket. Igen, nézd, amott a völgy ölben fénylenek tüzeik, — hallok, mint tombolnak lovak! igen, igen, ezek ők lesznek, kiket oly nehezen tudunk utolérni.

— Jó tanyát, földiek! Tán e vadregényes táj bájolt el annyira, hogy ily késő éjszaka sem tudtok még aludni?

— A bizony, földi! Csakhogy nem annyira elbájolt, mint inkább elbágyasztott.

— Hiszem, hogy jól eshetett a parázson csepegtetett szalonnás kenyér a sok kinszenvedés után.

— Jól esett volna ám, jól mondja, de hire hamva sincs köztünk kenyérnek vagy egyéb harapnivalónak. Egy kis kukoricazisztet hozott egy-kettő közülünk magával; az is már rég odaadta lovának, hogy kárba ne menjen; magunk meg csak túrjuk, a mig lehet; majd ugy sem marad egyéb hátra, mint hogy leüssük lovainkat, ha éhen nem akarunk elpusztulni.

— Áldott egy tájék lehet ez, hogy az állat sem kaphat benne egy harapást.

— Nincs itt, földi, egy árva fűszál sem, de még a moha sem terem meg a kösziklákön. Nézz meg bár lovainkat, milyen megtermett erős állatok volnának, s most akár bicskával szurjam keresztül a vékonyukat. Az ut is olyan, hogy csak a kecske járná meg s szegény páráknak már két napja nincs mit falniok. Vagyunk már vagy huszan, a kik ló nélkül maradtunk, s ugyancsak keserves lovas embernek, ha itt a maga lábára szorui, — már vagy öt en is maradoztak, — az Isten lesz a gondviselőjük. S ki tudja, mikor érünk még ki a hegyekből, s ki tudja még azt is, hova jutunk? Pedig ha még holnap sem találunk kenyeret, takarmányt, no már azután nem jó lesz a dolog.

— Ugyan hányan lehetnek mindösszesen, földi?

— Vagyunk biz itt szép számmal; — hadd látom csak, — Pista te, mennyinek vólnéd a lengyeleket?

— Lehetnek vagy négyszázan.

— No én is ugy gondolom, mi huszárok meg ismét vagyunk annyian, azután Ben gyalog testőrei megint vagy százan lehetnek, hát még a hozzáink csatlakozott tisztek s közeimberek, ezek is lehetnek vagy százan.

— Aztán földi, ugy vannak-e mindnyájan, mint most beszélt, nincs senki, a ki el volna látva élelemmel?

— Van itt bizony, földi; a lengyelek legkivált jól ellátták magukat mindenfélével, mert nem is tettek egyebet, hogy a határvégen jártunk, csak kobozni jártak faluról falura; de saját embereink közt is találkozik, a kinek, ha egyebe nem is, legalább kenyere van, evvel táplálkozik maga is, lova is; de mit használna, ha fele részének volna is élelme, ha a másik fél szűkölködik! Uram, vége itt a barátságának, — a kinek a feje fáj, maga nyomogassa a homlokát.

— De hát nem mondta senki előre, hogy majd ennyivalóra is lesz szükség?

— Nem szolt nekünk senki erről, sőt inkább avval biztattak, hogy majd találunk mindent, ami kell; falukon megyünk keresztül, juhászanyákat érünk, nem fog üldözni senki bennünket. Az igaz, hogy ezt nem is tette senki, de az is igaz, hogy élelem dolgában nagyon megcsalattunk. Hiszen az Istenért! minő darab földet bejártunk már két nap, két éjszaka, de van-e egy rongyos viskónak csak hire, van-e nyoma egy rideg nyájnak, vagy egy árva fűszálnak ezeken a sziklakon? — Tudja isten, földi, tán maguk sem tudták vezéreink, hova vezetnek. Vigasztalódunk, a hogy tudunk. Majd holnap, ha Isten segít, csak keresztülmegyünk a havasok gerincein, s ha e havasok egyik oldalán népes faluk terülnek el, majd csak a másik oldalon is embereket találunk. —

A beszélgetés lassanként elhangzott. Itt voltak azok között, a kiket elérni iparkodtunk. Élénken lobogott a tábornút; a száraz fenyő füstje ropogva száll fel s fényes sziporkát kiadva hullanak szét az éj sötétjébe. Néma csend uralkodik a szűk völgyön; csak néha egy dobogás, egy zablacsörrenés, vagy egy mély sohaj adják jeleit az élőknek. A hold fellegek közé vonult s a sötét fenyvesek komoran merednek fel a csillagos ég felé. Pihennek az elfáradtak, mélyebben a temetőben sem alusznak.

Hajnalhasadtakor a virradó hangjára rezzent fel a tábor. Nehány percz mulva megrezzent a nyergelő trombita is; élénk fegyvercsörtetés, izgás, mozgás mindenfelől. Merül falu papja, összefűzve egyik hívével, mint erőszakolt kalauzok, legelőt megindulnak. Ezeket követi a gyalogság, azután a dsidások, közepben Bem s több főtiszt, továbbá az önként csatlakozottak vegyesen, végre a huszárok. Egy óra kellett, míg az egész tábor mozgásba jött.

Török a lehullott száraz ág, csattog ismét a patkó a sziklás tekervény meredekjén: ember és ló összeszedték végső erejüket s szaporán követik egymást. Meredek sziklás hegyoldalban kanyarog az ösvény, néhol leroskadt odvas fenyőtörzsek, néhol kiálló szikladarabok nehezítik járásunkat. A győzősebb lovak előre törtetnek, a hol az ut kitérést enged, a fáradtabbak lassu léptekben el-elmaradznak egymástól; a gyalogok egy része hátramarad s a lovak közé vegyül. Egy huszárkapitány lebukott egy me-

redéken s lovastul legurult a völgy fenekéig, — de minő isten csodája! sem ő, sem lova nagyobb sérülést nem szenvedett s a völgy mentében visszajutottak, honnan megindultunk s kevés időre rá velünk ismét egyesült. — Minő dolog az ott hátul? Egy huszár alól kidőlt a ló. „No hát csak hagyja ott, maga pedig jöjön szaporán, ha tud; ha pedig nem tud — jó egészséget!” — — Elől a lovak leszállnak lovaikról, hogy a keskeny szorulatlan, melyen végig kell menniök, biztosab-

Hálistennek, veszély nélkül mult el az átjárás a szoroson.

A nap magasán jár, de erejét elveszik körülöttünk a havasok. Utunk terebbebb lesz egy hegytetőn, csak magunk és lovaink bírnák, — de lelkiileg, testileg le vagyunk verve az éhség- és fáradtságtól.

Fölértünk az égbenyuló havasok tetejére. Visszanéztünk az édes haza földjére — „látsz-e többé, vagy soha sem?” — Isten veled! isten veled!

Képek a koronázásról.

2. B. Orczy György, az ország zászlajával.

Mint őseink jelképes madara a turul, mely elől lobogtatta szárnyát a csatában, lecsüggesztve, ha szerencsétlenre fordult a harc, de büszkén röpködve ismét, ha kivívta a diadalt! — Magyarország zászlaja is fenn, büszkén lobogott június 8-án, midőn ezt az annyi évig tartott súlyos alkotmányharc diadalünnepén, a megkoronázott magyar király előtt, az ország egyik köztisztelőben megöszült, független lelkű és állású polgára: a 79 éves ősz b. Orczy György lengeté.

A magyar mindenben tisztelőben tartja s ha lehet, követi a hagyományokat. Az Orczyak már negyed ízben hordozták koronázásnál az ország zászlaját.

Orczy György, kit a jelen koronázásnál e kitüntetés ért, 1788-ban augusztus 27-én született, fia Orczy Józsefnek, unokája Lőrincznek, a költőnek. Egy éve hiányzik csak, hogy nyolcvanas legyen, de tömött természet s még egészen életvidor, magyaros kifejezésű, nyájas arcát tekintve, senki sem hinné ily idősnek. Termetre közép magasságú, izmos, széles vállu. Arcát hófehér körszakal s pödrött bajusz körzi.

A koronázási alkalommal arannyal gazdagon zsinórozott s ódon gombokkal ékített sötétkék atillát és ugyanoly színű nadrágot viselt; lábain sárga szattyáncsizmát aranyarkantyura. Fején fejedelmi kalpag állt, piros bársony csucsával, vakvarju-toll bokréttával és sugárossan szétágazó, rubinttől és gyémánttól ragyogó forgóval. Vállain király-vörös bársonymente lógott, vakító fehérségű hattyu-prémme, s művészien alkotott ódon (antique-) mentekötővel. Balján diszkard ékeskedett, s jobbájában, kengyélhez támasztott nyellel, az ország zászlaját tartotta.

S valamint az ősz dalia, annyi deli fiatal lovak közt is feltűnt s magára vonta a figyelmet, úgy paripája sem tartozott az utolsók közé a banderiumok és országzászlások harcziás készületű lovai között. Barnapej volt, arannyal gazdagon kivert piros zsabrákkal takarva, míg büszkén hordott nemes fején dús aranycsótárja villogott a napfényben.

De ló s lovak bármily érdekes tünemény legyen is, annyi ragyogás és ősi fény között

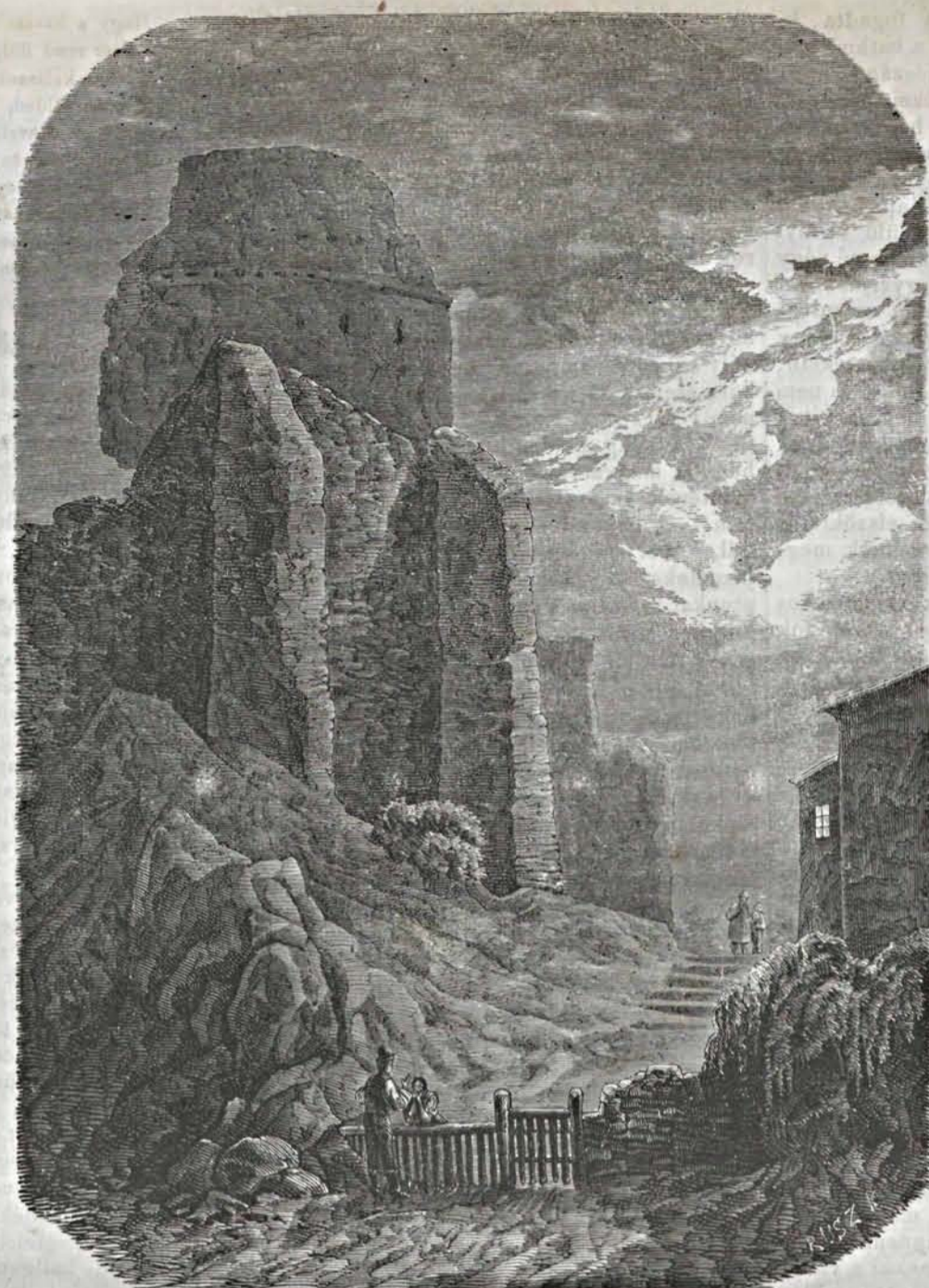
Képek a koronázásról: 2. B. Orczy György, az ország zászlajával.

is feltűnő, ki feledné el megnézni, mely felettök lobog, az ország zászlaját. Nem valamely régi, harcokban megtépett zászló volt az; valamint a többiek sem, melyek a magyar korona mostani vagy egykori országainak, Erdély, Bulgária, Kumania, Ráma, Szerbia stb.-nek, nevét, címerét viselték. Nem történeti nagy becsü emlékek e zászlók, csak jelvényei a korona hatalmának s birodalmának. Csak alakjuk van a régi minta szerint készülve, emlékeztetve mindenben az ősi időkre s megtartva azok jellegét; ha 100 év mulva megnézik a mostani és pl. az 1790-iki koronázás képeit, mindenki azt fogja hinni, hogy ugyanazon zászlók szerepeltek mindkét alkalommal. Mint Magyarország megújodott, de régi alkotmány szellemében s formái szerint, úgy kelle zászlóinak is újaknak s mégis a régieknek lenni.

Az ország zászlója, mely ez alkalomra egészen a régi minta szerint készült, négyzetű fehér nehéz habos selyem (moire-antique), háromszinre festett rudra szegezve apró ezüst szögekkel. Egyik oldalán az ország címere leng, fölötte a koronával.

Nézzetek e képre! Ilyen volt, egészben véve, a koronázási menet egyik legkiválóbb, legérdekesebb alakja. S míg körülötte annyi fény és pompa bontakozott ki, sürrt-fortt a népek, nyíltak és zárultak a sorok, s a szem káprázott, alig tudva, merre tekintsen, min pihenjen meg, — szemünkre egy örömköny szökött, magasán látva lengeni ismét az ország zászlóján az ország címerét, melyet nem régen még a porban vonszoltak.

S e magasán emelt zászló körül ismét szabadon és büszkén csoportozik im az egész ország. A daliás alakokban a mult egy képcsoportozata

Léva vára. (Bars megyében) — Keleti Gusztáv eredeti rajza.

mindnyájoknak magasabb, — mert az Magyarorszag zászlaja!

D-k-s.

Tetelényi pusztá. — (Zombory Gusztáv rajza után.)

Léva vára.

Bars vármegyében, Nyitra és Selmecz közt, mindeniktől 6 mérföldnyire, északkeleten gazdag

szőlőhegyek és árnya erdőeknek dőlve, délnyugaton pedig gabnatermő földek, kövér rétek és terjedelmes legelőkre tekintve fekszik Léva magyar mezőváros.

Fekvése kies, de utcái sárosak, házai alacsonyok a 5000-re menő magyar ajku lakosai még nem értek el a természet-től rájuk bizott kincs teljes felismerésére, mert gazdálkodásuk nem áll valami magas fokon. Terjedelmes szőlőhegye terem ugyan jó ízű fehér szőlőt, de többet és jobbat teremne, ha a sok cseresznye-, meggy- és körtefa el nem nyomná; iparát kis ipartűzők, különösen csizmadíák, szűrszabók, kalaposok képviselik; kereskedése némi marha, és gabnaforgalomra és a helyi szükségletek kielégítésére szorítkozik.

Ma a szerényebb mezővárosok egyike, de hajdan nevezetes hely volt, különösen a török hódoltság korában, vára erős bástyauszolgálán hódításra vágyó szomszédaink ellen a bányavárosoknak, s az egész felső Magyarországnak.

E vár eredete a régiség homályába nyulik fel. Maga a város a XII. század közepén kezdetleges gyarmat s a szomszéd barátskai templom fiókgyűlékezete. A vár építésének idejét valószínű történet-nyomozások IV. Béla korára teszik, midőn e sok veszedelmén átment király a gyászos tatárjárás lehető ismétlődése ellen több alkalmas helyen erőseget rendelt építtetni. Annyi bizonyos, hogy a szomorú emlékeztető királyválasztási villongások idején ott állt már dombján.

Róbert Károly alatt Léva a földült hazának erős bástyájává lón, miután pedig Bars vára végkép elpusztult, birtokai a későbbi építési Léva várhoz csatoltattak, és kormányzata tekintélyes harcziakra bízván, megyei fővár minőségére emeltetett.

tűnik föl, mely emlékeztetőket költői fuvalattal ihleti meg. Es a tartományok zászlói vidáman lengedeznek ismét, mint hadba vitt sereg élén, mellette, körülte, u'ána, annak a zászlónak, mely

1321-ben maga a félelmes ellenein győzedelmeskedett ifju király Léva vára alá jött, s ott táborot ütött, hű követőit körébe gyűjté s királyilag megtalmozta. — A magas vendéget

bathmono-tori Becse Imre várnagy fogadta, ki egyszeresimnd barsi főispán volt és a bathmonos-tori Tóttós család alapítója, nagy jószágok urait a Garam Ipoly, Duna és Tisza vidékein.

Az 1330-ik év sötét vérfoltokat hagyott Léva vár falain is. Zách Feliczán, nádorviselt, szigorú becsületességű főúr Klára nevű leányát a királynak testvére elcsábítván, az elkésereedett apa karddal rohant Visegrádon az épen ebédnél ülő királyi családra, a királyt megsebesítette, a királyné négy újját levágta, s épen már a királyi gyermekeket akarta megtámadni, midőn berohantak az udvaroncok és felkoncolták a merénylőt. A merény iszonyúan torolottat vissza a főúr gyermekein: fiát lófarkon addig hurcolták, míg lelkét ki nem adta, Klára leányát irtóztatosan megsebesítve hurcolták meg a városokban, idősb leányának pedig, ki Kopay nevű nemesnél volt férjénél, a lévai vár előtt fejtették, férjét tömlőzre vetvén, s gyermekét is halálra ítélték, s csak elszökötés által lehetett azokat irtalmas embereknek megmenteni.

Nagy Lajos király alatt Léva az országos várak sorában hagyott ugyan, de a várjóságok egy része László opoli herceg és nádor birtokába jutott, hivatalos fizetés és jövedelem czimén. 1367-ben Deméndi László váradi püspöknek és családjának osztottat a várból kir. adomány, a Barag és Léva közti mezőn tartott nádori közgyűlésen rendezte és elidegeníthetlenné tette.

Zsigmond király, a törvényekre nem tekintve, valami Sárai László tett Léva urává. Ezzel megszűnt a várak országos tekintélye, az új család pedig Lévai néven 1553-ig virágzott. Lévai Cseh Péter, az említett Sárai László fia nagy szerepet vitt azon időkben, s egyik leghatalmasb embere volt korának, s ügyesen tudott a pártok közt 1440-ben történt haláláig keresztül-siklani. E családból Gábor említi még a történetírás, kit Pest ostrománál 1542-ben ágyugolyó ölt meg. Ennek János nevű kiskoru fiával kihalt a tekintélyes család, s a vár, leányi juson a Balasák kezére jutott.

Balassa Menyhért kényur Csábrággal együtt Lévat is rabló bencésekkel rakta meg s onnan rettegő a szomszéd vidékeket, migsem I. Ferdinánd gr. Salmot haddal küldé ellene, ki a várat elfoglalta s véget vetett a belőle kiágazó rablókalandoknak.

Körülbelül 30 év múlva Dobó István kezére jutott Léva vára, mit a romok e felirata bizonyít: „Magnificus Dnus Stephanus Dobó de Ruszka Comes Bars Medio Ladislai de Lekemer Fratrís Sui Fieri Fecit Anno Domini MVLXXI.“ A V római szám azonban hibásan állt e feliraton D helyett.

1605-ben Kolonics birtokába jutott a vár egy Perényi özvegynek kezével. Ez időtájon Bocskay hadai fölégették s kizsákmányolták a várost, de a várat, urának hízi védelme megmentette a király számára. 1663-ban törökök szállottak meg és egy évig ostromolták, de Sonches tábornok a csajkó-keszi sikon vitt csata által fölmentette. 1680-ban Csákyak bírták. Ezután az Eszterházy-család birtokába jutott.

Ma csupán tekintélyes rom, melynek lakható részét uradalmi tiszték tartják elfoglalva, s a pereczparti hajdan híres erősségnek csupán emléke nyulik fel a harci dicsőség korába.

A tetéleni pusztá.

A nemzeti dicsőség emlékoszlopaikat megszoktuk a bencések tetéleni, sziklavárak romjai közt keresni. De állanak azok a térs sikságon is, délibáb emelte képekben rajzolva élénk a mult alakjait, és igénytelen fűzfák közt, hullámzó vetés, buja növényzet fölött lebegtetve emlékeztetnek.

Ime a tetéleni halmon, Nagy-Körös város roppant határában, a magyarok történetének egyik legdicsőbb mozzanatának, a honfoglalás és alkotmányserzésnek áll emlékoszlopa. Tési szemeknek láthatatlan ez, de lelkünk élénk képben látja talapatán Árpádot vezérsáival együtt, és fölöttük világvevő Attila lebegő szellemét.

Tési szemünk még a táj természeti szépségét is alig veszi észre. Megszoktuk kincseinket és ritkán eszmélünk rájuk, ha csak olykor egy-egy idegen tudós el nem vetődik közénk, hogy hamis adataival felboszantva, vagy hü rajzával fölleskítve egy-egy kincsre nem figyelmeztet. John Paget jeles angol utazó, ki hazánk pár évtizede bentazta, elragadtatással beszél az alföld pusztáiról, s többi közt ezeket mondja:

„Az egyedüliség érzete, melyet e beláthatlan sikság lelkünkre gyakorol, sokkal ünneplésnek teszük előttem annál, melyet a végtelen oceaán, vagy valamely ösvény nélküli rengeteg erdő előidéző, és ezen érzet soha sem nyilvánul erősebben, mint az alkonyat rövid percében, mely a nap lementé után következik. Ha a világító fénygömb a láthatáron lehányatik, s hátrahagyott utját vöröses színek jelzik, midőn a szorgalmas rovarok dongása mintegy varázsló erejénél és mély csend tölti be a léget, — ha az éj hűvös fuvalma elkezd terjedni a földön, s a nap világosságát növekedő sötétség követi, — akkor érzi az idegen, mily egyedül van és mily borzalmas az ily magány, hol a szem határát nem lát, és a fül élő lény nesztét nem veszi!

„A világ minden kincseért nem adtam volna, hogy a magyar alföld pusztáján ért első naplementének varázsa hatását háborítatlanul élvezhettem. — A buja növényzetű pusztán egészen egyedül, távol minden emberi lakhelytől, ért utól bennünket az esthomály; a kocsinyomon, mely utunkat mutatta, s a csak gyéren található gémes kutakon kívül, az emberi hatalom legkisebb jelvénye sem mutatkozott az egész sikságon.

Láttam a napot a regevényes Rajna-vidék hegyei mögött lenyugodni, midőn a Necker partjain időztem, hol Heidelberg sötét tornyai merészen nyultak fel a sötét-vöröses festett égbe; — s mialatt a lagunák hullámai a könnyű gondolatok elejét csokolák, láttam a lenyugó napot egész pompájában, midőn utolsó arany-sugarait Velenceze büszke palotáira veté; — s láttam, midőn a szent Péter fényes temploma mögött nyugvóra szállt; — de soha sem láttam hatalmasnak és méltóságának oly nagy érzetében, mint mikor egyedül voltam Magyarországi pusztáján!”

A tetéleni pusztá, melyből egy résznek képét mai számunkban veszik olvasóink, azon vidékek közé tartozik, melyek Paget-et a fennebbi sorokra lelkesítették. A jeles utazó azonban csak egyik oldalát élvezhette a képek: látta a természet szépségét, de nem érezte a történet lehet. Mi a kettőnek együtt állunk hatása alatt, és két életet élünk: a vidám jelenkorét s a borongó multét, ama megszentelt földön, melyet oly szépen énekelt meg Arany János koszorús költőnk, következő költeményében:

A tetéleni halmon.

Még áll a domb s én illok a felett,
Játszik velem búbajos képelet.
Csekély a domb, alig emelkedő,
Ormán csak fű, nem a bérce fenyve nő.
Csak, mintha pajzán szállék szeszélye
Egykor magát mulatta volna véle,
Midőn a porba játszván, mint szokott,
Fövényből a pusztán csibét rakott.
Vagy, mintha ember hánya volna nem rég...
Ki gondolkod, hogy százados nagy emlék!
Hogy épen e halmon verette sátrát
Honunk szerzője, diadalmas Árpád!
Innen tekintte szét aralkodó
Szemekkel a vitez honalkotó.
Le a Tiszáig, melyen tál ama
Berek sötétül, a táj karama,
S le Alpárnak, hol a kevély Zalán
Földönfutóvá lesz... holnap talán!
Ma még a zászló mind nyelére függ,
Ma még a harcslóvat békézza nyúl;
Békén legelnek a halom körül
Ropogva, mint a láng, mely avarba dúl.
Egy ménes ez, egész a laktörig,
Hol a nap fénye játszva megtörlik.
Csúcsos süveggel a tengernyi sátrak
Elszórva mindenütt, — s a dali bírák
Mint a kópübl méh, ha rájt ereszt,
Körülhonzják a szellős ereszt
Itt ősi dal zeng buzdós Csabáru,
Bús vigalomban a sziv öble fűjül;
Ott kanczatejné, mely borra megerjed,
Harsány mulatság nyers lárjánja gerjed,
Mig ösztörifán egy-egy vizsga kém
Függ, mint árboz fölött hajóselegény,
Vagy egy vezér, a hadnak pástora,
Magszólal egy kurt napnyugát felé,
Csatára hívó — ez a Lehelé...!

Nem, nem, — csak a szomszéd Abony, vagy Törte!
Kanásza mulató magát a kúrttel.
Gulyát növel a tábor helye s ök
Alusznak régen, a honkeresök.
De te virulj lábn nyoman, Tetélen!
Bársony füvet, sarjút tenyész a réten,

Hogy a kaszás ha egymást sarkalá,
Kövérend dőljön a csapás alá.
Terhes kalászok habzó aranya,
Borítsa földed, — s a csinos tanya,
Mely ott fehérlik zöld faszor megett,
Horjón magán jöletti bélyeget;
Körözze mindég színe-telt majorság,
Hogy lássa hazánát Isten, ember, ország,
És álljon a domb, a multak jele,
Kímélve bánjon a vész is vele.

A törvényszék előtt.

Az atya hallgatást intett leányának, midőn kettejököt a törvényterem keresztül a vádlottak padjára vezették; — a leány pedig szegény- és félelem szorongotta szívének hangos sirásban igyekezett könnyebbülést szerezni.

Aztán leültek a vádlottak padjára, szemben az ítélőszékkel. A férfi körülbelül hatvan éves volt, egyike azon kedves alakoknak, kik első tekintetre bizalmat és rokonszenvet gerjesztenek. Hogy katoná volt, látszott merev magatartásán, valamint szegényes, folt hátán folt ruhájának tisztaságán, míg barna durva kezei arra mutattak, hogy napszámmal keresi élelmet. Jellemző volt arcán az önmegadás kifejezése, nyilt tekintetéből lemondás borongott ki, és mély bánat üt homlokán, megannyi sötét flegel e tisztas alakon, melynek redőin meglátszott, hogy nem kor, hanem az aggodalmak teremtették.

Miután az ítélőszék elnöke a személyére s körülményeire vonatkozó szokásos kérdéseket az öregnek fölveté, és ő azokra válaszolt, ugyane kérdéseket intézte a leányhoz is. A leány azonban halhatlanul látszott feleletre vonni. A legtöbb tisztességes nőben valami legyőzhetetlen borzalom van az oly törvényszéki tárgyalások iránt, melyekben ő nem csupán néző szerepet játszik. Még legalsóbb rendűek közül való is dicsérik, hogy soha sem anyja, sem nagyanyja bíró elébe idézve nem volt, és a kit e szerencsétlenség ér, ösztönszerűleg halogatja legalább a megjelenést, mintha bűt, betegséget, törvény előtt megjelenést halasztni lehetne. Szándékosan elfelejtik a határidőt; hátha rólak is megfedelkezzenek a poroszlok. Némelyik elfogott, hallgatag és határozatlan a bíró előtt, míg mások teljes önérzettel lépnek föl, tisztán és világosan felelnek, de lelke mindeniknek fű. — Ki venné aztán rozsz néven egyiknek, ha tisztasága érzetében nyelve megered, és meggyőzőleg pergeti le az ártatlanság bizonyítói szavait, és ki vette volna rozsz néven egy tizennyolcz éves leányunk, ha a gonosztevők padján ülve és tolvajszággal vádoltatva, egy addig mocsoktalan élet bizonyítványával szemében, egész belsőjében megrendülve, magát összeszedni nem volt képes, és szavak helyett csak könyeket ejt? A törvényszéki elnök, gyöngéd érzésű férfi, épen ezért csakhamar fel is hagyott a sürgetéssel. Megengedte az atyának, hogy a leányhoz intézett kérdésekre ő válaszoljon, vagy az okmányokból önmaga egészítette ki a feleletet. Aztán következett a vád felolvasása.

Ennek tartama aladt mind mélyebben és mélyebben csüggesztette le a fejét az öreg, melle mind erősebben emelkedett. Csak midőn az államügyész hozzá kérdést intézett, hogy elismeri-e magát bűnösnek, vagy nem? emelte föl újra fejét. Látható vala, hogy minden erejét összeszedte, hogy válaszoljon azon kérdésre, mely életének végnapjait letörölhetlen folttal mocsokolja be, miután hatvan, nyomasztó szegénység és keserves nélkülözések között töltött éven által beszületett nevének, mint legfőbb javát ez életben, megőrizte.

— Bevallom, hogy vétkecs vagyok, — szólt végre elfojtott, de mégis a terem minden zugában hallható hangon. — Én vittem, én loptam el azon két kenyeret, melyekről a vád szól, szomszédomtól. A szomszéd süttött, és a kenyeret háza padlására vitte. Én tudtam azt, és elvettem éjszaka egy hágcsót, felmentem a ház fedelére, kiszakítottam néhány szalmacsomót a földelől, bekusztram a lyukon, és magamhoz vettem két kisebb kenyereit.

— És tetten kapták? kérde az elnök.
— Nem, elnök ur; hanem szomszédom szolgáját fogta gyanuba, és szegény embert el akarta szolgáltatni csapni. Ekkor oda mentem hozzá és megmondtam neki, hogy én, — az, én, — hogy én loptam el a kenyeret.

— Egvedül vitte véghez a tolvajlást, más személy segítségére nélkül? — kérde tovább az elnök.
— Szünet állt be. Az ember összeszette kezét, mintegy kérve az Istent, hogy segítse őt e kért-

désre felelni, majd néhány pillanatig mintegy eszmélet nélkül állott, mialatt a teremben a legmélyebb csend uralkodék. Leányának csendes zokogása tértette újra magához. Oda fordult és nézett rá, leirhatatlan fájdalommal és szeretettel. Majd áldogál tette kezét a leány fejére, közelebb vonta őt magához és mellét hirtelen megnyomván, reszkető hangon felkiáltott: „Igen, igen, egészen egvedül!”

Valami mélyen megható volt e jelenetben. Az őszhajú öreg ember, ki eddig büszke volt arra, hogy mindenki tévova nélkül bizik igazságos voltában és becsületességében, — az ősz ember vonakodás nélkül vallotta be tettét, a mennyiben az őt illető, várván magára szegyént és büntetést, mint tettének következményeit. De leánya! azt is elítéljék, az ő vallomása következtében az emberek szemé előtt megbesteleníték, a bírton szigorának tegyék ki, hol nemének süpredékével lenne kénytelen megismerkedni, s erkölcsileg talán teljesen megsemmisülné — a szerencsétlen bűnösökkel való érintkezésben, — már ezt nem tudná szívén elviselni, inkább egy hazugságot!

Az elnök jól tudta, hogy a felelet ellenkezik a tényállással, de a hazugság indokát becsülte, szívesen nem ereszkedett volna mélyebben a kérdésbe. Azonban a könyvben más van megírva, s miután abban — talán enyhébb eljárású módokat keresvén — lapozgatót volna, ily szavakkal fordult a leányhoz:

— Ön az atya által elkövetett és bevallott tolvajlásban részvételtől van vádolva. Azt mondja a vád, hogy a hágcsó alján őrt állott, míg atya a keneret a padlásról lehozta. Elismeri magát bűnösnek vagy nem?

A leány ez idő alatt kissé összeszedte erejét. Bitortalan tévovával nézett atyjára, ki arczát kezével eltakarta; aztán gondolatokra látszó mélyedni és felelt e gyorsan, mintha a szavát elfojtani készülő könyeket akarná újra kitérésükben meggátolni:

— Igen; én őrt állottam, míg atyám a keneret padlásról lehozta, a hágcsót tartottam. Feltem hogy elcsuszik, és atyám meg találja magát sérteni. Vétkecs vagyok.

— Istenem, Istenem! — sohajtott az öreg mintegy megsemmisülve, a mint e vallomást meghallotta. Majd a bírák felé fordulva, kétségbeesetten kiáltott: „Kegyelem! kegyelem szegény gyermekemnek!”

— Előre összebészelt ön atyjával e tolvajlás véghezvitelére? — kérdezte az elnök.

— Nem, szót sem váltottunk a fölött egymással. Hallottam, hogy atyám éjjeltáiban fölkel, fölöltözik és tova megy. Megmagyarázhatatlan aggodás fogott el, mert atyám még eddig soha sem távozott el éjszaka hazáról. Sejtettem, hogy valami különösnek kell történni, tehát utána mentem. A mint kiléptem, láttam a holdvilágnál, hogy a szomszéd háza felé megy, hágcsót támaszt a tetőnek és ekkor jutott eszembe, hogy szomszédunk épen ma süttött. Akkor már ugyan éhesek voltunk. Sejtém, hogy atyám szegény beteg testvéreim számára keneret akar szerezni, és — így megtörtént, a mit elbeszéltem.

— Tehát, úgy látszik, hogy a szükség kényserített rá benneteket? ...

— Oh! igenis, a szükség, a legvégső szükség — vágott az öreg az elnök szavába. — Uraim! ha van önöknek felesége, vannak gyermekeik is, elgondolhatják: mi az, hogy az ember az övéit éhesé miatt sírni lássa. — Későn házasságot és leányomom kívül még öt ifjabb fiam van. Ezenkívül nyolczvan esztendőös anyám, kit most tizen-negy éve a szél megütött. Szükség és drágaság arra kényszerített bennünket, hogy egyetlen tehenünket s minden házi szerszámot eladjuk, míg végre semmink sem maradt. Én dolgoztam, a meny-nyit csak tudtam, nóm. leányom segített, de nekünk, kiket a hosszú éveken át szenvedett nélkülözések nagyon megtörték, nem fizettek olyan jól, mint másnak, sőt végre a munka is elfogyott. Ilyen volt helyzetünk néhány nappal a lopás előtt.

Egyszer megfőzte nóm az utolsó fűzeléket, mely már jóllakásunkra nem volt elég, aztán éhezünk két napon át. Én kitarítottam sző nélkül, feleségem és leányom is túrték hallgatva, de a fűk panaszkodtak és kiabáltak: „Atyám! ne engedj, hogy éhen haljunk!” Es anyám, az én szegény, öreg anyám, kegyesen könyörgött Istenhez, boldog és gyors kiülésért. Feleségem azt tanácsolta, hogy anyám ágyát, az egvedülit, melylyel még birtunk, adjuk el; de hát lehetett-e megfősztanom haldokló ágyától azt, ki számomra ez életben az első fekhelyet készítette? Azt hiszem, hogy ezt még Isten sem bocsátotta volna meg,

bár az ő irgalmassága végtelen. — Véghez vittem a bűnt: való szent igazságot beszédtem el, épen úgy, mint ha Isten előtt állanék. Vétkecs vagyok, tudom, büntessenek oly keményen, a mint akarják. Hanem leányomat, szegény szerencsétlen gyermekemet, ne tegyék örökre nyomorulttá! Engedjék, hogy én lakjak meg ő helyette!

Azonban a bíró nem mindig lehet kegyelmes. A törvény szabja igazságot parancsolnak, s az igazság igen gyakran külsőség. A tények világosan szóltak, s a két embert börtönre ítélték. Ez ítélet anyagibb súlyától jó emberek közbenjárása és királyi kegyelem fölmentette a leányt, de az öreg nem engedte magát fölmentetni. „Bűnös hadd lakoljon; ítéletet mondtak rá, hadd állja ki.”

Pedig még sem állotta ki. Szenvedések gyöngítette erejét végkép megtörte ez esemény, s földi börtön helyett csakhamar mennyei szabadság lón osztályrésze.

Az orr.

Azon őt érzék közül, melyeket ő időkől fogva az emberi test szervei közé számítanak, a szaglás szerve volt mindig a legmótosabb bűnösöknek kitéve. A legmiveltebb népek épen úgy mint a vadak, a szemmel látásban, fülle hallásban és az ily csiklandozásban keresik gyönyörüket, az orral nem sokat gondolnak s bár amazok költői az illatot eleget emlegetik, a világ minden kincseért sem adnának helyet költeményeikben annak, a mi az illatot felfogja. Bizonyítja e közönyösséget, hogy némely nyelv, p. o. a németek egy része az izlés szavával fejezi ki a szaglásat „die Rose schmeckt gut“ — (a rózsának jó íze van), a latinoknál is találunk oly kifejezést, hogy „Atticus flores sapere“ (attikai virágokat izlelni), sőt magyar nyelvünkben is gyakran uralkodik zavar a szaglás kifejezése körül, s e zélné csak cselekvő és határozott alakban van ígék, ha csak a „szaglik“-ot nyelvünkre erőltetni nem akarjuk. Atment a közöny a törvénykezés terére is, és bár jogászok a „de eo, quod justum est“ (az igazságszól) szülő fejezet alatt értekeztek is az orr jogairól, a törvények inkább csak büntetés eszközeül tekintették.

Pedig épen e körülmény bizonyítja fontosságát. Öseink a legnagyobb meggyalázást követették el azon magyarok, kik a Lesh melletti csatából gyáván megfutottak, orraik levágása által, tudták hogy az emberi arcz csonka, disztelen orr nélkül, mindig az orog az ember széiben, ha ily arczot lát, hogy kellene hozzá valami. Horatius nyelve *homestamentum faciniae*, az arcz tisztességének nevezi, ha csak a „szaglik“-ot nyelvünk erőltetni nem akarjuk. Atment a közöny a törvénykezés terére is, és bár jogászok a „de eo, quod justum est“ (az igazságszól) szülő fejezet alatt értekeztek is az orr jogairól, a törvények inkább csak büntetés eszközeül tekintették.

Néhol megadják ugyan az orrnak a magáét, sőt többet is a magáéinál, p. o. a Sandwich-szigeten, hol orraik egymáshoz dörszölésével üdvözlik egymást az emberek, sőt a déli szigetek némelyikén nagy tisztesség jele a kifurott és csüngökkel tele aggatott orr, de nálunk e dicsőség ismeretlen, s az arról csak néhány közmondásunk emlékezik, p. o. leeresztette az orrát, — mindent az orrára vesz, — orra után indul, — mindenbe beleíti az orrát, — nem köti a más orrára — fent hordja az orrát, — nem lát tovább az orra hegyénél, — feldúzta az orrát, — tornát reszelt az orra alá, — nem harapják el az orrod, stb. — mig nyugati szomszédaink burnótnak és illatszerekben egész kultusz teremtettek részére.

Horatius „emunctae naris homo“-nak nevezi az elmés embert, minek első jelentése az, hogy ravasz orru ember; a könnyedebb irányu történetírók és hagyomány pedig sok „nagy“ férfunak említi nagy orrát. Ezek szerint Habsburgi Rudolfnak, I. Ferdinándnak, Miksának, Nagy Frideriknek nagy orra volt; Attila arczképein mindenütt nagy orrot látunk, Hunyadi Mátyás sasorát pedig példabeszéddé vált, míg Gibbon és Savojai Jenő kis orrokról ísmeretek.

A sasoriránt általában rokonszenvvel vannak a műveltebb népek; sőt Lavater azt állítja, hogy az nemes lelkiület jelöl. A szépség meghatározásánál pedig a görög orr szerepel, mint az erre megkívántató hét tulajdon egyike. Hanem az ily rokonszenvet bölcsészete igen ruganyos, az arcz szépségzeti meghatározásai igen táj téren mozognak, s valamint merész dolog volna azt állítani, hogy pizse nő szép nem lehet, ép úgy Lavatert is aligha olykor meg nem hazudtolta az élet.

„Noscitur e labiis, noscitur e nasu...“ az ajkáról és s az orról ismerni meg, mondja a régi

latin, s ki is merné állítani, hogy azon magas tulajdonok közt, melyek az embernek szép feleséget, jó állomást szereznek, olykor az orr is nem szerepel? Hisz megírta egy német költő diplomata, hogy a ki jó diplomata akar lenni, orrfürtötés nélkül el kell tártani tudnia, hogy a bogár egyik orralyukán be, a másikon kimehessen.

Némelyek azt állítják, hogy rendez körülmények közt az orr hossza egy a kisujjával, ezt azonban a boncztan mesterei tagadják. Igazabb ennél, mert mindennapi tapasztalás, hogy szigorú egyes orr alig van, rendszeren jobbra vagy balra hajlik. — A tulajdonképi szaglási szerv a test e kiálló részében egy finom hártya, melyet *membrana pituitaria Schneideri*-nek hívnak. E hártya egészen kibéleli az orr üregét, s kívülről a külső börtben, belől pedig a torokban a határa. Felületén sok apró szemölcs, bolyhó és redő van, s mirigyecskék ezekkel összeköttetésben. Szerföltött idegűd, de idegi elágazódásának rendszere ma még ismeretlen. E hártya és e műszerecskék veszik fel a szagot, de hogy mily módon? azt megfejtene még eddig nem sikerült; sőt ma még azt sem tudjuk, hogy mik tulajdonképen a szaganyagok?

Az orrnak szpiczi szerep jutott az emberi szervezet háztartásában. Az élet egyik legfontosabb fenntartójának: a tudónak kéme, a végből kiáltva, hogy jelt adjon belézésre nem való légnemek jelenlétéről. Kötelességét megveszthetetlen hűséggel teljesíti, s az általa róvonyi vagy állati lényekre vonatkozólag előidézeteket vagy ellenszenv a legtöbb esetben csálhatatlan. Az ő begugdosása nyomán kerül a gyengébb állatok az erős büzi ragadozókat, ő szeretteti meg velünk az egyszerű gyöngyvirágot, sőt Boerhaave rettenetes materialismusa még a szerelem előidézésében is fontos szerepet ad neki.

Azonban a szagok hatása nagyon különböző. Valamint látni és hallási csatlódások vannak, s az izlés is a hány ember, annyiféle, egy a szagok a hány orr, annyiféleképp hatnak az idegzetre. Némely illat ezer emberre nézve igen kellemetlen, s ezeregyedik kellemesnek találhatja, sőt a hatásnak amaz ezernél is fokozatai vannak. Itt széles tere van az idiosinkrasiának, vagyis „a külbehátások előidézte visszahatásban való eltérések a mások visszahatásáról“, hajlamától. Ily idiosinkrasiában vannak némely szag iránt gyöngye idegzetű, érdekes állapotban lévő, vagy méhbeteg nők. De megcsik rajtuk férfiakon is, hogy ha esetleg nyári dében fordultunk meg halpiaczon, az orrunkat megostromló erős szag örökre meguntatja a halat velünk, sőt elmondjuk a nélkül is az asztalra tett halról, hogy nagyon hal-szagu, — mintha a potykától azt lehetne kívánni, hogy ámbraillat legyen. Kelet-India finom szaglász lakói nem szeretik a hus szagát, s növényi eledellel élnek, ellenben az eszkimónak a bűzös halzsír delicatessé.

Egyébiránt mint más dolgokra, egy a szagokra nézve is sok fűg a megszokástól. A bonczon, éjlet napot töltvén ama szomorú helyen, hova az ember csak mint orvos, vagy mint hulla mehet be, úgy megszokja a hullaszagot, hogy utóljára nem is érzi. Pedig, hogy általában nem érzékellen a szagok iránt, bizonyítja Haller példája, ki az öreg emberek és a saját szagát ki nem állhatta. I. Napoleon, kinek idegzet számtalan csatában ugyancsak megerősödhetett, egy illatszerrel tulterhelt színészről mellett eláult.

A finom női orr kedvence, az illatszerek oly régóta használtak, hogy már az ő tástamentomban gyakran fordul elő egy vagy más nemök. A legregibb időkben gyanta és szurokféléket használtak illatszerül, és pedig alkalmazták füstképen „per fumum“, honnan könnyű aztán a mai parfüm szót leszármaztatni. A rómaiaknál minden valamirevaló lovag nartheimot (illatszertárt) hordott magával, még a csatamezőn is, épen mint a mai hadnagycsókák hajkenőcsöt, kártyát és dugóhuzót. A szappan is illatszerekből származott. Római nők illatszereket összevegyítettek zsírral és hamuval, e vegyítéket saponak nevezték, s eleinte nem használták egyébre, mint a haj fényesítésére; később azonban észrevették, hogy ez az új divatú pomádé a szennyeit is leviszi, s mosni kezíték vele. A pomádé nevezet is latin eredetű; a pomumból ered, mely almat jelt. Az almat fűszerrel behintve szabad légre teték, aztán olajjal vagy zsírral összetörve, kenőcsül használták. A római színházakban majd megfűlő a közönsége nagy szag miatt. Az is római volt, valami Frangepani nevű, ki az első illatport előállította. Ez nagy ember volt az illatszerek készítésében, s az u. n. Frangepani szagos vizet maig is az ő recipéje szerint készítik.

A legtöbb illatszert alkatrészei rózsza, citrom, narancs, ámbr, cibeth, áloe, myrrha, violagyökér, mézga, benzoé, terpentín, kámför és pézma. Ezek s egyéb többnyire ártatlan szerekből ügyes emberek mindig új meg új szereket gyártanak, s a reklam után magokat gazdagokká, gyártmányaikat pedig híresekké teszik, úgy hogy a híres eau de cologne készítését valami Farina nevű olasz találván fel, ma már számos különböző Farina család vetekszik egymással a feltalálás dícsőségéért.

Nem tagadhatni, hogy az illatszerek nem szükségesség tulajdonképp emberi test szerzetére nézve, de mivel hatásuk kellemes, és mivel az annyira elhanyagolt orrnak végre is egyetlen fényűzősége képezik, míg szemnek, szájnak, fülnek s a tapintásnak ezer élv kínálkozik, — ézzük el tulságait, és hagyjuk meg, mérsékelt használat mellett, nőink pipereasztalán.

Kirándulás az Olt vidékére.

Bukarest, június elején.

Az Olt vidékét számtalanszor hallottam utazók által magasztaltni. Örömmel ragadtam tehát meg a legelső alkalmat: e magasztalt vidéket megláthatni. Május közepén kaptam a meghívást egy ott lakó hazánkfiától, hogy hozzá mennek és adnám a vallás áldását megköltendő házassági szövetségére.

A falu, melyben hazánkfia, herceg Mihály szerb fejedelem uradalmában gazdatiszt, épen az Olt mellett fekszik *Szlatinától* egy óra távolságra, de Bukaresttől husz mérföldre. Első nap nyolc mérföldet utaztunk oláh szekerünkkel, ki maga is magyarországi lugosi román férfi, s németül is jól beszél. Utitársaim voltak: nőm, kit keresztelésre és esketésre rendesen magammal kell vennem, hogy legyen egy magyar nő, ki a magyar gyermeket keresztvíz alá tartsa, lakadalmaknál pedig a nászasszony szerepét vigye. Magam is rendesen nemcsak keresztelő pap, hanem kereszt-apa is vagyok, mert a komákban itt nincsen választás. Második utitársunk volt egy bukaresti görög kereskedő, ki csak Piteștiig jött velünk; de addig igen kellemes tette utunkat, mert sok érdekes apró jelenetet mesélt el a mostani kandi háborúból, melyeket a görög lapokból olvasgattam.

Harmadik pedig egy derék magyar nő, ki *Kiszendzse*-ről utazott Pitestre, szülei látogatására. Ferje szintén magyar. Kiszendzsen fényképez s mint látszik, jó ízléssel csinál.

Ezek társaságában haladtunk kitűzött célunk felé, roppant hőgömbben. Első állomásunk *Paszera* falu volt, hol bár oláhosan, igen jól rendezett vendéglő van, de azért mi elővettük a tarisznyát, mert isten őrizen meg mindenkit az oláhországi görög fogadósok kosztjától. Irtoztatór sz minden ételik, és mégis méregdrága. Utitársainkat is megvendéglétek. Ez ősi magyar szokás. Hogy egyebet innen ne említsék, egy oka — erdélyi kupa — ó bor ára közel két ezüst huszas ebben a vendéglőben.

Innen Tű mezővároskába siettünk, hol bámulat fogott el, midőn a eselődésget, a házintót és számos apró gyermekeit, a legzsiább magyarsággal hallottam egymással beszélni. Neki bátorodva, a vendéglőt is magyarul szólítottam meg, de ő románul tudta, hogy nem bírja nyelvünket, bár nagyra becsül minket, mit abból is megítélhetek, hogy neje, gyermekei, mind magyarul beszélnek s tiszta magyar eselődéket tart. Nincs mit tagadni, a román közép-osztály nagyra becsüli a magyar nőket, látva, hogy azok kitűnő takaros gazdasszonyok, hű nőik és ritka jó anyák.

Ejszakára *Geestre* hajtottunk: szállásunk s illetőleg ügyünk meglehetősen volt, mert a küszendzsei nő agyneműt is hozott magával, mely nélkül sanaryu éjszakánk lett volna a kökemény szalmazsákokon, milyenek az oláh vendéglőkben szoktak lenni.

Második nap tíz órára *Viszpestre* értünk. Itt a vendéglős német ember, de neje és három gyermeke tiszta magyar. A nő kézdívásárhelyi székegy asszony, gyerekei *Kimpulungon* születtek és mind jól beszélnek magyarul, bárha magyar földön sohasem voltak. Ilyen a valódi székegyasszony, német és román férj mellett, idegen földön is magyarul tanítja meg legelőbb gyermekeit.

Délután három órákor *Pitestre* értünk. Geestől Piteștiig gyönyörű szőlőhegy vonul keletről nyugatra, aljában gyümölcsös kertek között utazunk, míg balról a szép rózsaszínű bolgár és szerb kertészek termesztik Oláhország számára a kertit v t m nyeket, melyekből sok szép pénz visznek

át hazájokba. — A románok földmíveléssel foglalkoznak s a kertészetet egészen idegenekre bizzák. A szerbek és bolgárok kitűnő mesterek a vízvezetésben, nekik a legnagyobb szárazságban is szép veteményök terem, mert csatornázás által, néhány percz alatt víz alá merítik a szomjas kertet. — Pitesten Nagy József magyar lelkész tisztársammal voltunk szállva; mi ketten egyházaink s lelkészeink elhagyott árvaságáról beszélgettünk, tervezgettünk, a magyar kultuszminiszteriumba vetvén reményünk horgonyát, mert különben veszte éreznők magunkat s a pástorokkal magát a nyáját is. A két papné, kik eddig egymást sohasem látták, mert két magyar papné Oláhországban eddig még sohasem volt, csakhamar összebarátkozott s konyhában sürgölődve, jó ízű vacsorával lepték meg okoskodó férjeiket.

Korán reggel már szerbekbe álltunk, most már csak ketten, miután utitársaink itt maradtak. Aznap nyolc izmos mérföldet kellett haladnunk, töretlen rosz uton, minthogy a postautat most készítik. E máskor kies vidék, a nagy szárazság miatt egészen ki volt sülvé. Egész nap egy magyar lélekkel sem találkoztunk, de a román földeszek és görög vendéglősök mindenütt szívesen látták. Az oláh pór a legszívesebben ad vizet *podmána*-ba, azaz emléktől a holtak lelkéért.

Este felé kemény vihar kapott a sík mezőn, de nekünk nem ártott, azonban visszajövet láttam, hogy falukon sok helyen kifedte a házakat s itt Bukarestben a nagy színházat. Az ilyen vihar-okozta kárt könnyen feleli az ember, kivált ha, mint most, utána a várva várt eső 24 óráig szakad.

Hét órákor *Szlatinán* s este *Pádrán* természetünk, hol szívesen vártak. Szombat a nyugalom napja volt, három napi szekerezés után nagyon is kívánatos nyugalom. Ez nap estére krajovai vendégeink is megérkeztek, kik föltűntek sok érdekes beszéltek I. Károly ottani fogadtatásáról, népszerűségéről stb.

Vasárnap délelőtt lelkesi kötelességemet végeztem magyar és német nyelven, minthogy német vendégek is voltak. A menyasszony szintén német, ki azonban már is beszél magyarul s egy év alatt a legjobb magyar menyecske válik belőle derék magyar férje mellett. Az ifju pár szülei közül csak a vőlegény anyja volt jelen, apja Enyeden lakik; a menyasszonynak nincsenek szülei, apja anyja egy nap halt el tavaly a kolérában; de voltak számosan rokonok és hű barátok mindkét részről. Az egyházi ünnepelt lakoma követte, s miután a magyar ember cigány nélkül nem tud jól mulatni, a szlatinai cigány-zenekar épen apropos rukkolt ki. A pohárköszöntések oláh, német és magyar nyelven egymást váltogatták, mint a szebeni Landtagon a tudós diákok.

Mig mi így mulattunk, az egész nagy falu népe ünnepiesen öltözve feljött az udvarba, a két román lelkész üdvözölte a nép nevében az új házaspárt, hálával ismervén el, hogy derék gazdatiszt hazánkfia, t. Barabás Károly ur, a mult évi szárazság miatt beállott szük időben valódi édes-anya volt az egész falunak, annyira, hogy ők a szükséget nem is érezték. Mindnyájan szívből örvendettünk ez őszinte hála nyilatkozatnak, melyet az összegyült nép is hatalmas *da este*, azaz „ugy van“ nyilatkozattal követett. Megnyílt aztán a pincze ajtaja, a nép örege, apraja tisztességesen kikapta osztalékát, s ezalatt a falu zenészei is előkerülvén, az ifjúság roppant nagy kört alakítván, rugta a horát és kirudt az udvaron.

Jó ideig örömmel néztük e megelégedett tánczólo sereget, ki-kimentünk közből és vizsgálattuk a szemérmes leányok ezüstpártáit és ezüst nyaklánczaikat, melyeket török és osztrák huszasokból csináltak. Ha nálunk nincs forgalomban ezüst huszas, bezzeg van itt az oláh pór leányok fején és nyakán hihetetlen sok. Ezeket az ezüstpénzeket ők gyermekéig óta gyűjtögetik s rendes női hozományul férjeikhez viszik. Festői öltözetük, az ezüstpillek ing és rokolya azért is igen érdekes, mert azokat önmaguk varrják. A rózsza, vörös, sárga tulipán és más virágnak az oláh pórléány öltözetéről, fejről sohasem szabad hiányozni.

Sokáig néztük, mondom, táncukat s beszélgettünk velök, de végre nekik is eszökbe jutott megkérni minket, hogy mutassuk meg nekik, milyen az a magyar csárdás, mert ők eddig soha sem látták. . . . Most kezdődött aztán a mulatság. Az udvar poros talajára pár nagy szőnyeget terítették, a szlatinai zenészek ráhúzták a kerepesi csárdást, s én a menyasszonynyal, a vőlegény a nászasszonynyal neki eredtünk a magyar táncnak. Volt mintegy 5 - 600 nézőnk, kik szívesen

elnéztek volna akár reggelig. Naplemente után átadtuk nekik a táncztermet éjjelig, midőn a legszébbre rendeztünk hazaosztoltak.

Igy él a magyar gazdatiszt az Olt mellett, egyes egyedül magyar, több mint kétszáz családöt számláló oláh faluban, szeretve és tisztelve annak minden tagjától, mert a népek valódi édesatyja. És a román irástudó farizeusok némelyike tele torokkal ordítja a lapokban, hogy a világon a magyar a legnagyobb barbár s a legdühösebb ellensége a románnak. Menjetek ki falukra, hol magyar gazdatisztok vannak, kérdezzétek meg a romlatlan szívű népet és ők megmondják nektek, hogy milyen szíve van a román nép iránt a magyarnak és milyen volt a görög haszonbérleőknek.

Koos Ferencz.

Egyveleg.

— (*Crouy-Chanel hg.*) A „Magyar Ujság“nak írják Párisból: Közönségesen tudva van, hogy egy Crouy-Chanel Ágost nevű 74 éves öreg ur magát Árpád ivadéknak állítja. Mennyire alaptalan ezen követelése, az nemcsak a „Budapesti Szemlé“ben (1862. évfolyam) volt bebizonyítva Botka Tivadar által, hanem az ő (Crouy-Chanel) tulajdon irományából is, melyeket Sarrut ur kiadott, világosan kitetszik. De azért akadnak ugy a magyarok mint az idegenek között, a kik a merészen vitatott követelést, ki önérdékből, ki jóhiszemben valódnak elfogadják. Ily könnyen-hívó vala többi között egy Berthomé nevű francia ember, a Comptoir des Chemins de fer pénztárnoka. Ez a szerencsétlen, kivel az ál-királyi trónkövetelő elhitette, hogy ő mint Árpád ivadéka az Estei hercegi háznak is törvényes utóda, Crouy-Chanel urnak a herceg ellen Olaszországban kezdett pere folytatására eleinte csekély, később mind nagyobb és nagyobb összegeket előlegezett. Az első kölcsön talán saját, noha igen vékony, vagyonkijából tele ki, de a többiek már a társulat pénztárából vették el. Közvetítőül bizonyos Durbay de la Mahérie nyomdász szerepelt, de ki csakhamar a maga érdekében használta fel a boldogtalan pénztárnok készségét. Így lett, hogy a társulat pénztára egy milliónál nagyobb sommban megkárosított, melyből Crouy-Chanel 177,000 frankot kapott.

Néhány évi ügyes, azaz hamis számadásokkal támogatott forgások után, a hiány napfényre került, s a pénztárnok és nyomdász, az első öt évi fogságra, az utóbbi hét évig tartó kényszerített munkára ítéltetett. — A harmadik büntetés, Crouy-Chanel távol levén, makacsságból marasztaltatott el.

— (*Rablógyilkosság Bécsben.*) Bécses közelebb egy rablógilkosság nagy izgalomba hozta. A máriahilfi kerületben a Haydn-utca egyik házában pünkösd-hétfőn fényes nappal Kolb Eliza nevű leány meggyilkoltatott, s az illető lakásból, hol a leány az időtjében egyedül volt, tetemes pénzösszeg, néhány ezer forint és egyéb értéknemű raboltatott el. A gyilkosság roppant sensatív keltett, a nyomozások a legnagyobb erélyvel folytak, a gyilkos fölfedezője részére 500 ft. díjt tüztek ki — de mindez hasztalan volt, a tettesnek nem tudtak nyomára akadni. Végre mult hétfőn elfogták. A főtettes Troll nevű, 26 éves, Csehországból való, kath. vallású, cipész-legény, kivel a borzalmas tény végrehajtására az ugyanazon házban, a hol a gyilkosság történt, szolgáló Petersilka Katharina nevű szintén Csehországból való, 20 éves szakácsné szövetekezett. A leány, a mint elfogták, bevallotta bűnét. A gyilkosság a következőképen történtek el: Kolb Eliza varrászatlanál dolgozott, a midőn Petersilka szakácsné hozzá belépett és vele beszélgetni kezdett. Nem sokára a szobába jött Troll, azon ürügy alatt, hogy kedvesét ki akarja hívni. Troll erre hátulról megragadta Kolb Elizát, s Petersilka borotválva elmetaszta a szerencsétlen áldozat nyakát. A vér mindkettőjüket befesteszkendezte. Kolb Eliza néhány pillanat múlva meghalt, a gyilkosságot azonban csak este felé vették észre, midőn a többi lakók hozzá jöttek. A két gyilkos ez estén a legbátrabb mulatott s a rablott pénzből 100 ftot költött el. A gyilkosság után is Troll folytonosan jó kedvű maradt, a leány azonban szótlan, mélabús volt s alig evett. A borotvát, melylyel a gyilkosságot elkövetették, a ház csatornájában találták meg; a véres ruhákat, melyeket a borzostól tett ki a gyilkosok viseltek, a padlások s ez vezetett ki nyomozatásukra. Most mindkettő a bécsi orsz. törvényszék börtönében van fogva.

Irodalom és művészet.

— (*A „Magyarország Képekben“*) 6-ik, júniusi füzete Kenesey Albert „A magyar Duna és melléke“ cz. cikksorozatának utolsó, Péterváradtól Ó-Orsováig terjedő szakaszát hozza; továbbá Kossuth, Görgei mostani s Mészáros Lázár 1848. és 1858-ik arczképét, életrajzaikkal együtt; a szádelői regényes tornai völgy leírását 10 képpel, s még öt tájkép és leírás után, képeket és rajzokat az alföldi, székegy és cigány népeletről. E füzetet, mely 37 képet tartalmaz, be van fejezve e folyóirat első kötete. Az 50 ivre terjedő s 188 hazai tárgyú képet tartalmazó kötet ára 4 ft. A második kötetre, vagyis a július-decemberi második félévi folyamra előfizetéseket szintén 4 ftrtal fogad el Heckenast Gusztáv kiadó-hivatala.

— (*A Csengery Antal szerkesztette „Budapesti Szemlé“*) megjelent az 1867-diki folyam harmadik és negyedik füzete. Tartalmuk e következők. I. „A bölcsészeti Magyarországon.“ Hatodik közlemény. Erdélyi Jánostól. A becses monographia egy újabb közleménye a XVII-dik század philosophusait tárgyalja. II. Az általános tanközelítési törvényhozási szempontból. Laveley után, Barsi Józseftől. III. „A képviselői állam az újabb politikai elméletek szerint.“ Knautz Gyulától. VI. „Az angol adórendszer.“ Weninger Vinczéltől. E második közlemény az angol válműgyet ismerteti Vocke nagy munkája után. V. „Albert herceg, az angol királynő férje.“ Szász Károlytól. IV. „Irodalmi szemle.“ I. Forgách Ferencz históriája. Garádytól. II. Kubinyi Lajos „Viszonyaink és Teendőink“ című munkájának bírálata. VII. „Magyar tudományos akadémia.“ (1867. januártól februárig.)

— (*Arany János költeményeiből*) albumszert díszkiadás is fog megjelenni, melyhez Than Mór és Lotz Károly készítenek illusztrációkat.

— (*A kiegyenlítés okmánytáras történetének*) melyet Lauffer Vilmos az ki, most jelent meg II-ik füzete, mely az 1865-ki trónbeszédétől Deák Ferencznek a közönségi javaslat érdekében f. évi márcz. 28-án mondott beszédeig terjed s melylyel a munka be van fejezve. A két füzet ára 2 ft.

— (*A biblia magyar fordítása.*) Kámory Sámuel pozsonyi tanár előfizetőinek és általában a t. közönségnek tudtára adja, hogy a „Szentírás“ magyar fordítása, immár kész, utolsó betűiglen. Fordítva van közvetlen az eredeti nyelvekből, nevezetesen: az ó-testamentom a héber és aram nyelvből, s az új a görögökből. Ez volna az első magyar bibliafordítás, mely közvetlen az eredetiből fordítva, mint egész, megjelenik. A kézirat ezer kétszáz ivet tesz.

— (*Miskolczi*) Fraenkel B. könyvtáros, mint Tompa Mihály „Halotti emlékböszédek“ kiadója, fölkéri az ívtartókat, hogy juttassák hozzá a többi az előfizetési díjakat, mert a becses munka még e hó végén kikerül sajtó alól.

— (*Szelestej László*) fölkéri gyűjtőit, hogy az „Egy rab álmai“ című költemény-füzetre szóló íveket hozzá mielőbb beküldjen sziveskedjenek, hogy magát a nyomtatandó példányok iránt tájékozhasssa.

— (*Az „Erdészeti és gazdasági lapok“*) e folyvást jelesül szerkesztett szakfolyóirat 6-ik füzete a napokban hagyta el a sajtót, a következő tartalommal: A növények táplálkozása. — Erdőirtás. — Tagosítás és parasztagadás. — Gazdasági növénytermelés, kapcsolatban erdei fatermesztéssel. — A tyúk-öl és a tejkamara. — A vörös fényfőről. — A marhatrágyának okoskeri alkalmazási módjáról. — A keszthelyi időjárás átnézete 1867-ik évi január és február hónapokban. — Cseflák a betűző-szű ellen. — A kalabrá mint gazdasági vetemény. — Egyesületi közlemények. — Vegyesek.

— (*Takaromány- és hus-árszabás*) cím alatt Gondol Dániel akadémiai lev. tag gazdasági és nemzetgazdasági értekezést írt. A Pesten, Kocsi Sándor nyomdájában megjelent füzet ára 1 forint.

— (*Uj hírlapok*) Nagyváradon megjelent, a provisorium alatt megszűnt „Bihar“ új folyamának első száma. *Sólyom Fekete* Ferencz szerkeszti. — Debreczenben Sárvány lapján kívül a

Melléklet a Vasárnapi Ujság 25-ik számához 1867.

T Á R H Á Z.

színiügylet ad ki „Alföldi hírlap“ cz. hetenként szer megjelent politikai lapot, Telegdi Kovács László szerkesztésével. — Ungvárot Mészáros Károly alakít „Ungvári Hírlap“ címűt, mely hetenkint kétszer fog megjelenni.

— (*Uj zeneművek*) Rózsavölgyi és társánál megjelentek: Az „Árványhaj“ 4-dik füzete. „Több is veszett Mohácánál. Pusztán születtem. A bimbóból lesz a piros rózsza. Vörös bárony süvegem. Sötét az éj. Jöszte kincsem.“ Népdalok. Zongorázással ellátta Mértly N. Ára 80 kr. — „Koronázási magyar.“ Zongorára szerző Bartay Ede. Ára 60 kr. — „Penseé dans la lointain.“ Zongorára írta Poor G. — „La ballerina.“ Zongorára írta Köhler L.

— (*Füj mellszobrát*) Izsóftól, a pesti takarékpénztár 1000 frton megvette. — (*A budai színikörben*) július első napjától fogva lesznek magyar színi előadások. — (*Rakosy Jenő*) az Imre és Endre királyok közti harczról. „A sz. korona varázsa“ című 3 felvonásos színművet írt. E művel fogja Molnár György a budai színikört megnyitni. — (*Kassáról*) írják, hogy Abanjamegye közgyűlésileg elhatározta, Deák Ferencz életnagyságu arczképét a megyeház nagyerme számarára lefestetni; s ennek kivételével Klimkovics Ferencz festézt, mint e megye szülöttjét bizta meg.

Közintézetek. egyletek.

— (*A magyar tud. akadémia*) jun. 17-ki ülésében csak egy felolvasás volt, Haberern Jonathán székfoglalója, ki azon befolyást ismerteté, melyet Aristoteles az újabbkori bölcsészetre gyakorolt. Ezután a titkár jelenté, hogy a barsamegyi gazdasági egyesület által bírálatra beküldött pályaműről, mely a megye lakosságát a nyelv szempontjából ismerteti, az akadémia bírálói kedvezőleg nyilatkoztak s azt a díjra minden tekintetben méltónak tartják. Ezek voltak az ülés összes tárgyai.

— (*A magyar történelmi társulat*) jul. 2-án d. u. 5 órákor tartja az akadémia palotájában szervező választmányi ülését, mire a tagok figyelemzetnek.

Mi újság?

— (*A képviselőház*) június 18-iki ülésében a korona át és visszatételével megbízott küldöttség tön jelentést. — Tisza Kálmán határozati javaslatot nyújtott be a honvédelapra vonatkozólag. — Miletics a szerb nemzetiség kérdésében tön interpellatiót, melyre a belügyminiszter azt felelte, hogy annak idejében e tárgyban törvényjavaslat fog a ház elé terjesztetni, de a tárgyhöz illő bővebb megfontolásra időt kíván a miniszterium, mely feleletül Miletics meg nem elégedvén, fenntartotta magának, hogy a legközelebbi ülésben törvényjavaslatot nyújtsa be. — Az igazságügyminiszter előterjeszti a koronázásra és a koronázási díjakra vonatkozó törvényjavaslatokat, s kéri a házat, hogy az igazságügyi miniszteri munkálatok előleges átnézésére 15 tagú bizottságot küldjön ki. — Végül elnök jelenté, hogy Ő Felsége parancsára a képviselők közt koronázási emléktű egy-egy arany és ezüst koronázási érem fog kiosztatni.

— (*A főrendek*) jun. 19-ki ülésében a koronázási jegyzőkönyvet szerkesztő bizottságba választották 5 tagot. — A korona átszállító küldöttség benyújtotta jelentését, valamint az a bizottság is, mely Ő Felségeik nagyszerű adományának megköszönésére volt kiküldve. — Szóba jött a felsőház reformja, melyre nézve a kormány részéről a belügyminiszter törvényjavaslatot ígért előterjesztetni.

— (*Ő Felsége*) Kovács Sebestény Endre pesti, és dr. Gressing József brassói orvosnak az orvosi pályán szerett érdemeikért, előbbinek a III. oszt. vas korona rendet, másodiknak pedig *Felmarver* Antal szeredi kereskedőnek, a kereskedés terén szerett érdemeiért, a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta.

— (*Az igazságügy miniszteriumhoz*) Tűth Lőr. és Szabó Sámuel országgyűlési képviselők magyar igazságügyminiszteri tanácsosokká továbbá *Ócsay* Ferencz, *Conrad* Móricz és *Stefanidesz* Hen-

rik országgyűlési képviselők ugyanazon miniszteriumhoz osztály-tanácsosokká kinevezettek.

— (*A földmívelésügyi miniszterium*) a távirsázati tanfolyama jelentkezés idejét jul. 5-ig meghoszabbította.

— (*Gr. Andrássy Gyula*) közelebb Párisba utazik; azt beszélük, hogy a királyi párt fogja kísérsni Beust báróval.

— (*A király és királyné*) hallomás szerint közvetlenül párisi utjuk után Budára fognak jöni, innét Gödöllőre menendők, hová sz. István ünnepe után a királyi gyermekek is fognának érkezni, s ugyanott késő őszig időzni. A király és királyné Gödöllőről kiindulva, körutat teendnek az országban.

— (*Gróf Péchy Manó*) jerdélyi biztos, Pestről Kolozsvárra utazott, s mint a „Pr.“ értesül — fontos kormány elhatározások vitt magával. A magyar miniszteriumnak benyújtott emlékiratának tartalmát a kormány magáévá tette s legközelebb Erdélyben is vissza fognak állítani az alkotmányos törvényhatóságok; az illető főispánok s főkirálybírák kinevezése hír szerint már ennapokban ki fog hirdettetni.

— (*Klapka és Perczel*), mint írják, előbb kihallgatásban részesülnek Ő Felségénél s azután Pestre jönnek.

— (*Ő Felsége*) megengedni méltóztatott, hogy a kik az újonczás alkalmával maguk helyett helyettesít állítottak, de ennek alkalmatlansága miatt később besoroztattak, f. évi június végeig új helyettesít állíthatnak.

— (*B. Perényi Zsigmond*) képviselő az Ő Felségeik által kezdeményezett honvédelap-hoz 100 ftot adományozott.

— (*A baloldali kör*) is magán aláírást nyitott jun. 10-én a honvédelap javára, s bár a párt tagjai csak közép számmal voltak együtt, negyed óra alatt 4000 frtot irtak alá.

— (*A szeged-csongrád honvédegyület*) segélyezésére Szegedváros kögyűlése, az 1861-iki határozat alapján évi 400 frtot szavazott meg.

— (*Nagy-Körösi*), a következő sorokat vetűk: „A nagy-körösi, ugynevezett homokoldali olvasóköri közönséges földmives tagjainak 17-18 éves nevendék fia, megtudván hogy Ő cs. k. Felségeik általa volt honvédek árva, özvegyei, s munka és kereset képtelenné vált rokkantjainak felségelésére tett alapítványhoz több képviselő már tetemes összeggel járult, szegénységökhöz képest összesen 3 új forintot tettek le kezzeimél, hogy ezen bár csekély, de jó indulattal adományozott összeget az említett alapítvány szaporítására az illető helyre felküldjem. Az adakozók névszerint a következők: Kovács Ferencz, Szabó József, Katona László, Nemesik Sándor, Szecsei Lajos, Kenyeres László, Labancz Sándor, Szűcs József, Nagy Sándor, Szívos Ferencz, Varga Sándor. — Nagy-Körös jun. 17. *Gubody Sándor* főpolgármester.“

— (*A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter*) fehérmegyebeli Velencez közösgében lakó, volt néptanító Németh János 107 éves világtalan aggyastyanak, tekintetbe véve a tanító pályán számos évek során szerzett érdemeit, hajlott korát és vagyontalanságát, azonnal 50 forintot, ezenül pedig 1867. évi jul. 1-től kezdve évnegyedeként 30 frtot engedélyezett rendkívüli segélyképen kivételesen a tanulmányi alapból.

— (*A koronázási ajándékok*) átadásakor szerepelt zászlókat a fővárosi gőzmalomok igazgatóságai a budai népszínháznak ajándékozták. Ugyan ez történt a lánchidon kitűzött zászlók egy részével is.

— (*Széchenyi Béla gr.*) a koronázásuk viselt Zrinyi-féle díszöltönyét a nemzeti színháznak ajándékozta.

— (*Ajándékok*) A király a koronázásban résztvett tekintélyesebb tényezők közt 36 burnót-szeleneczt, 13 brillant gyűrűt, 5 érmét és számtalan más ajándékot, u. m. keresztet és érdemjelvet, osztott ki.

— (*A Petőfi-szobor*) pénzalapjáról Reményi Ede, mint a szoborügyi bizottság elnöke, kimutatast tesz közzé. E szerint a szoboralap összesen 9319 ft. 86 krt tesz, kamaivaival együtt közel 12 ezer forintot.

(Liszt Ferenc) jövő őszre ismét Pestre jön s hosszabb ideig fog itt mulatni.

(A közép-dunai gőzhajózási társulat) melynek czime ezentúl „első magyar gőzhajózási társulat” lesz, közelebb „Bezdan” nevű új hajót vásárolt, mely mult héten tette első útját az alsó Dunán.

(Csongrád megye Csiny községében) a közelebbi bácsu alkalmával Szarka csendbiztos egy legényt, kit a ezigányok azzal vádoltak, hogy nem akar fizetni, pofozni kezdett. Egy másik legény jó kedvvel átolelte a csendbiztos, szeliden kérvén, hogy ne bánja pájtását, hisz fizetnek ő, mikor lehet. A csendbiztos neki förmedt e legénynek s meg akarta köztöztetni, de a legény elugrott. Utána a biztos őt legényvel, s a temető árkában elérvén, éles csákányát úgy vágta homlokába, hogy alig tudta kivenni. — Erre a nép fellázadt, ostrom alá vette a jegyzői lakot, hova Szarka menekült, s betört oda, de nem talált meg az elbujtat, kit aztán még lóháton is kerestek a mezőn. — A csendbiztos álrúhában elmenekült, de két legényét vérben fagyva hagyta a felbőszült nép.

(A mohácsi ref. temetőben) e napokban egy Szoyka Norbert nevű nyugalmazott királyi igazgató agyonlőtte magát. Haláláról egy levél által tudósított a lelkeszt, s kérte, hogy holttestét vagy zsákba varrják, vagy gyaluilaian koporsóban temessék el; Rozsnyóról való, nős ember, de gyermektelen. Azonban tisztességesen temették el. Mi ok indította e kétségbeesett lépésre az öreg uri embert, senki sem tudja.

(A szegedi adóépítész) vizsgálata végett kiküldött városi bizottság több évré kiható nagy terjedelmű hamisításoknak jött nyomára. Megcsalták a várost, meg az egyes adófizetőket, oly vakmerően, hogy értelmes emberek könyvébe is vezettek be kevesebbet, mint a mennyit fizetett.

(Sebeshelyen.) Erdélyben közelebb 10 ház és 11 melléképület égett le. A tűz vigyázatlanságból támadt.

(A zágrábi távirtdai felügyelő) a horvát-szlavon távirtda-hivataloknak Magyarországra való bekebelezése ügyében Bécsbe hivatott.

(A jövő évi államköltségvetésben) a m. kir. egyetem is szerepelni fog két millió forinttal, melyet vegyészeti intézetre, az épületek bővítésére s a könyvtár tetemes gyarapítására szántak; hogy ez az ország pénzéből s nem az idegen jövedelméből történik: onnan van, mert e jövedelmek ugyancsak leszállottak azon tetemes kiadások következtében, melyekből elég jutott külföldi intézeteknek, de a tulajdonos intézet részére alig valami.

(Munkácsban) hír szerint igen gazdag aranytelepre bukkantak.

(A francia törvényhozó-test) jun. 18-ki ülésében Dupin báró kívánta, hogy az egész gyűlés nyilatkozassa ki abbéli óhaját, hogy a mexikói császár élete megmentessék. Az elnök nyilvánította, hogy az egész gyűléseket osztozik ezen kívánságra.

(Queretaro cseletről) egy newyorki lap a következőket írja: Queretaro, melynek a republikánusok által történt bevétele a mexikói császárságnak végtet vetett, hasonlevi, termékekben gazdag, de népességben szegény tartománynak főhelye, a fővárostól mintegy 110 mérföldnyi távolságra fekszik, és körülbelül ugyanannyira San Luis de Potosi-tól, Juarez jelenlegi székhelyétől. Ugy látszik, hogy a folyó császár ide és nem a fővárosba hurcoltatott. Miksa febr. 19-én mintegy 10 ezer emberrel vonult be e megerősített városba. Vele jött Marquez és Miramon; a városban találta már Mejia és Castillo tábornokokat. Ily erős helyőrség élén, az Escobedo parancsnoksága alatt álló republikánusok ellen igen sokáig tarthatta volna magát, ha lassankint élelemhiány nem áll be, és nyavalyák nem pusztítanak a védők soraiban. Miksa ismételve ajánlatot tett, kedvező feltételek mellett kapitulálni, Escobedo azonban feltétlen megadást kívánt. Miután ily módon az ostromlottak eléggé megpuhultak, Escobedo általános rohamot parancsolt; a támadás máj. 15. virradat előtt történt, a császáriakat, kik futásnak eredtek, a kártécsűz nagy zavarba hozta; a republikánusok sarkukban voltak és egy részen benyomultak a város belsőjébe. Miksa császár ekkor lemondott a további ellenállásról és megadta magát.

(Nyugalmazott katonák.) Linczbén ez idő szerint 6 altábornagy, 10 vezérőrnagy, 24 ezredes, 13 alezredes, 41 őrnagy, 72 gyalog százados, 12 lovas százados, 13 főhadnagy, és 7 hadnagy, összesen 198-an élvezik nyugdíjukat; egyébkint 453-mal még mindig kevesebben, mint Grácban, hol 751 nyugalmazott katona lakik.

(Régi pénzek.) Halicsból írják, hogy Pozdolba, Gallicziában, e napokban régi ezüst pénzekkel telt cserép edényt szántottak fel a tatár sirdombok mellett; e pénzek a XVI-ik századból, névszerint Zsigmond és Báthory István királyok korából valók.

(A szultán) e hó 21-dikén utazik Párisba sok pompás ajándékkal. Ezek közt van egy értékes, keleti ízlésű kávékészlet is, drágakövekkel kirakva. A szultán anyja küldi Eugenia császárnőnek.

(A porosz király) f. hó 12-kén a párisi kiállítás magyar osztályát meglátogatta, hogy a kiállított tokaji bort megköstölje. Térey biztos két üveget nyitattott fel. A király mindkét üvegből jóízűen ivott, s a magyar biztosokhoz fordulva, az első poharat e szavakkal biztostotta ki: „Magyarország Királyának egészségére!”

lehetetlen volt; nem akartunk úgy tenni, mint a fővárosban árukt és hirdett nével képeket történt, mik pár nappal a megtörtént koronázás után jelentek meg — mert előre elkészültek, csupa képzelet után! Mi, hű és szemléletes rajzokat akartunk — s fogunk is még adni, kitűnő hazai művészeink vázlatai után. Hogy képeinkre általában gond van fordítva, eléggé bizonyítja azon körülmény, miszerint legjobb hazai művészeink közül nem egytől, mint pl. Kelti Gusztávtól és Székely Bertalantól a jelen félévben csak is lapunk között rajzoltak.

Keeskeméti Szabadi Sándor szabómester urnak László Károly hazánkfa sajnálatl adja tudtul, New-Yorkban, május 15-kén kélt levelében, hogy Szabadi Pál sorsáról tudakozódott az Amerikában tartózkodó magyaroknál, de ezt senki sem ismeri. Perczel Miklós azonban megígérte, hogy a San Franciscoban tartózkodó Molitor-nál még tesz e tárgyban kérdést.

Torda. E. J. Megpróbáljuk, ha lehetne valamit tenni a megbízásban. Az említett versgűjteményekre nézve azonban most rossz idők járnak.

Győr. Dr. S. Erre a száma már későn jött; de nem fogunk megfélekedni róla.

Miksd. I. A. Az érdekes rajzokat rövid idő alatt visszazolgáltatjuk. Elféléket jövőre is szivesen fogadjunk.

Arad. Ó. F. A. küldemény a közlendő közt van; csak még nem kerülhetett rá a sor.

Veszprém. P. D. A. mult évi december folytán küldött kézirát nem jutott kezükhöz.

P. y. A. s. A. „Pálitikai Újdonságok” mellékleteit megjelölt „Országgyűlési Beszédgyűjtemény” címűen megküldjük, de kérjük a teljes czimet, mert a czímszalagot annyi ezer közül nehéz lenne előkeresni.

ADAKOZÁSOK PÁKH ALBERT SIREMLÉKÉRE.

XIII. közlés. A „Vasárnapi Ujság” szerkesztőségéhez beküldettek:

N.-Váradról Márki Sándor 50 kr. — Zsilaváról Kralyik Samu 40 kr. — Karloviczeól Jankovits György 10 kr. — Kéthelyről Bircs Zoltán 1 ft. — Esterházyóól Adámi Kálmán 20 kr. — Jász-Fényesbóól Ficzek Lipót 1 ft. — Bessenyóóól Szary Károly 20 kr. — Mazártóóól Rodl Jenő 40 kr. — Szarvas István 40 kr. — Új-Hartyánóól Radimczky Mihály 20 kr. — N.-Szallóóól Kovács Mihály 50 kr. — Idrányi Dániel 50 kr. — Ajnáskéróóól Simonfi Péter 25 kr. — Szilágyi János 25 kr. — Munkácsóól Braidsvér Alajos 2 ft. — Hádóóól Veszprény István 10 kr. — Erdélyi Gábor 10 kr. — N.-Váradóól Illésy István 30 kr. — Szécsi-Szigethóól Hruszka Nándor 30 kr. — Felső-Iregóól özv. Szóke József 50 kr. — Nemes-Magasióól Guoth Lajos 20 kr. — Berzsenyi Sándor 20 kr. — Debreczenóól Csanak József által: Csanak József 2 ft. 10 kr., Dalmay Károly 10 kr., Milkovich Gyula 10 kr., Szesztina Lajos 10 kr., Szepessy Gusztáv 1 ft. 10 kr., Komlóssy Imre 1 ft., Kmetty Pál 1 ft., Kaecovics István 1 ft., Vecsey Imre 1 ft., Simonffy Sámuel 1 ft., Berghofer István 1 ft., Vincze Viktor 1 ft., Oláh K. 1 ft., August Winter 1 ft., Csillag Sámuel 10 kr., Armos Bálint 1 ft., Összesen 13 ft. 60 kr. — Debreczenóól az akademiál olvasó-egylet tagjai 2 ft. — Poroszlóól Tokaji György 40 kr. — Dárióóól Smerel Sándor 1 ft. — Búfóóól S. W. uróóólgy 10 ft. — M.-Bessenyóóól Kemény Pál 20 kr. — Remetóóól Natolya Mihály 20 kr. — N.-Bajomóól Soltész Lajos 10 kr. — Komáromóól Szopori Nagy Antal 1 ft. — Egeróóól Kósa Katalin 50 kr. — Szécsényóól Bulesen Pál 30 kr. — Sinszóóól Ferenc 30 kr. — N.-Bajcsóól Hart Lajos 20 kr. — P.-Csurgóóól Fuzi Mihály 30 kr.

A XIII-ik közlés összege **39 ft. 70 kr.**
Az I—XII-ik közléssel együtt begyűlt eddig összesen **815 ft. 60 kr.** és 2 db. ezüst huszas

SAKKJÁTÉK.

395-dik sz. f. — A nagyszombati remetéóól.

Sóét.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 389-dik számú feladvány megfejtése.
(Zagyva Imrétől, Debreczenben.)

Világos. Sóét.

1. Hc7—d5 f4—e3:
2. Ha2—c1 Fb2—c1:
3. Hd5—f4: Ke5—f4:
4. Fc5—d6#mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. — Pesten: Rakovszky Aladár. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Mátra-Verébelyen: Kohn Dávid. — Vizesréthén: Terray Pál. — Török-Kanizsán: Baczó Frigyes. — A pécsi sakk-kör. — A pesti sakk-kör.

A 390-dik számú feladvány megfejtése.
(Nuszbeck Sándortól.)

Világos. Sóét.

1. Fh8—a1 c4—c3:
2. Fa1—b2 c8—b2:
3. e2—c4#mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. — Miskolcson: Czenthé József. — Pesten: Rakovszky Aladár. — Sárospatakon: Vácsi István. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Mátra-Verébelyen: Kohn Dávid. — Vizesréthén: Terray Pál. — A pécsi sakk-kör. — Török-Kanizsán: Baczó Frigyes. — A pesti sakk-kör.

Rövid értesítés. A 389-ik sz. feladvány Hc7—b5 első húzásra szintén megfejthető, s többnyire ezen megfejtés küldetett is be.

TARTALOM.

Palfy Albert (arckép). — Kisirant könnyeim . . .
— Közlemények „Arvay László bujdosásá”-ból. — Képek a koronázásról (képpel). — Léva vára (képpel). — A teteleni pusztá (képpel). — A törvényesség előtt. — Az orr. — Kirándulás az Old vidékére. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Mi újság? — Adakozások Pákh Albert siremlékére. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Hetinaptár.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

HIRDETÉSEK.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Koronázási emlékkönyv. KORONÁZÁS-KÖNYV.

I. Ferenc József osztrák császárnak
Pesten, június 8-án

Magyarország királyává koronáztatása emlékére.
Fametszvényekkel, negyedrében, ára 20 kr.

Die Krönung.
der ungarischen Könige und Königinnen im Allgemeinen. die Kron-Insignien. und die Krönung Ihrer Majestäten

Franz Josef und Elisabeth.
Negyedré, fametszvényekkel, ára 20 kr.

Borzóky János.
Negyedré, borítékba füve 50 krajczár.

Budapest legújabb térképe 1867.
Neuester Plan von Pest und Ofen.
Von Fr. Friwisz, stadt. Ingenieur.

Nagy ívrében, borítékban 2 ft. Vásznonra huzva könyvalakban 4 ft. Vásznon rudadkal 4 ft.

KANYA JÓZSEF
(előbb Böhm és Kanya)
Pesten, József-tér 10-ik sz. a.,
ajánlja
minden évszakra
dúsan ellátott
legujabb bel- és külföldi
női-divatáru
raktárát.
2031 (4-6)

Pezsgőborok!!

közvetlen Franciaországból vámmentes ládákban 10 palackjával s feljebb; Louis Roesdener à Reims: carte blanche; Jaqueson et fils à Chalons: Crème de Bouzy 2 ft.
Napoleon grand vin; Moët & Chandon à Epernay; Crémant rosé 2 1/2 ft. A fentebbi fajokból 1/4 palackzokban 1 1/4 ft.

A pénzösszeget bérmentes beklüldése vagy postai utánvét mellett szétküldöztetnek

Floch Sándor által
Bécsben, Ober-Döbling Nr. 28.

A szüléket érdeklő.

Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a gilisztabetegségnek, mely a gyermekek sorából oly tömördek áldozatot ad a sárnak, az általam feltalált „Giliszta-csokoládéban” tökéletes gyógyszer állítani elő. Használati módja a szeletek göngyöltés olvasható.

Kapható Pesten: Török József gyógyszer-tára és A. Thallmeier és társa kereskedésében, s ezenkívül számos bizonylatokat tartalmazó könyvecskémbe jegyzett t. bi-zománysimánál.

Ára egy darabban 20 kr., nálam helyben 6 darab egy forint.
Megrendelhető posta-utánvétellel az egész birodalomban.

Króczter Ágost s. k.
gyógyszerész Tokajban.

Gyógyszerész-gyakornoknak
kerestetik egy 5-6 osztályt végzett fiatal ember igen kedvező feltételek mellett.

Maléter Albert,
gyógyszerész Jolsván.
2172 (2-2)

Márvány-gránit- s másnemű kövekből készült

SIREMLÉKEK.

emléksobrok, feszületek, keresztelomedenczék, asztaltáblák, épületmunkák s egyéb márványmű-készítmények, közvetített megrendelésének céljából az ország különböző vidékein s a dunafeljedelm-ségekben ügynökségeket állítván fel: van szerencsém az illető ügynök urak névsorát azon értesítés mellett közzé tenni, hogy az érdekeltek megrendelések az általam ép e végből kiadott s minden ügynökségnél megtekinthető **rajzkönyvnek** nagy választéku mintarajzai után és az ezekhez mellékelt nyomott árszabályzat szerint minden alább megnevezett helyen elfogadjatnak s pontosan teljesíttetnek.

Az illető ügynök urak névsora következők:

Abyonyban: Székány István.
Aradban: Székány István.
Alsó-Jász-Szentgyörgyön: Galovics J.
Alsó-Kubin: Freud Abraham
Apatinban: Weidinger Zsigmond.
Aradon: Andreyi Károly.
Uj-Aradon: Orth A. J.
Almason: Beck Mór.
Bátaszéken: Koller Istv. J.
Beszterce-Banyán: Palkovics Lajos.
Békéscs. Kossitsky János.
N.-Bécskeréken: Schaffler Péter.
Belgradban: Bukovalla és Mejojovics.
Belgradban: Schwall E. T.
Besztricezen: Kelp Frigyes.
Bogsanban: Blaschuti és fia.
Bonyhádon: Straicher Benő.
Boodran: Karacsony Miklós.
Brassón: Zúrner Ferenc.
Broodon: Dimovits D. N.
Braffán: Sreten Illics.
Bukarestben: Stühr Károly.
B.-Csaban: Singer D. A.
N.-Csanadon: Tébisz János.
Czegleden: Gombos Pál.
Csongradon: Marsics Ignác.
Detfan: Frey A. fia.
Deesen: Kremer Samu.
Deveszer: Steuer József.
Dobosiban: Gömör Gyusztáv.
Dömölkön: Turcsányi Andor.
Dunaföldváron: Nathera Pál.
Eleken: Szál Antal.
Eperjessen: Pált Ferenc.
Ezerébetvárosban: Szenkovits Z.
Eszéken: Flambach Alajos.
Felérgyarmaton: Balika Sándor.
Felértplomlon: Schescherko Ant.
Felső-Banyán: Husovszky Gyula.
Felgyházán: Molnár Alajos.
Fogarason: Novák János.
Galaczon: Metaxa A.
Gurgevóban: Waldner Wilmos.
Göllniczen: Szentistványi F. J.
B.-Gyarmaton: Gázdick Lajos.
Gyöngyösön: Kozmáry János.
Gyulan: Dobay János.
Halason: Hirschler David.
Hatszegen: Lengyel és fia.
Hódászon: Rausch Antal.
Hold-M.-Vasárhelyen: Szokolovits Illés.
Högýesen: Rausch özvegye és fia.

Jassiban: Baumgartner Frigyes.
Jászberényben: Holczter testvérek.
Iglon: Schwarz A. V.
Ipolyasghon: Mikulásv Gyula.
Kassán: Jermi Károly.
Karancsbes: Engels Mátys.
Kaposváróól: Laspig.
Károlyvároól: Erőlich Albert.
Károlyfehérvároól: Materny Emil.
Kalocsán: Loidl József.
Kalozsán: Vidacs István.
Késmárkon: Szpoko C. N.
Kézdi-Vasárhelytől: Csizsár Mihály.
N.-Kikinda: Kisslinger Mátys.
Kis-Körösön: Teichner Illés.
Kolozsvároól: Tauffer Ferenc.
Körmöcz-Banyán: János János özv.
Lippán: Winternitz és Büchler.
Lévan: Missik J.
Lompalankán: Rojesko J.
Losonezon: Geduly Albert.
Lovrinban: Krausz Péter.
Lócsén: Schmidt K. Lajos.
Lugoson: Schisler Antal.
Makon: Böhm Albert.
Maros-Vasárhelytől: Fogarasy Döme.
Megyesen: Guggenberger F. J.
Miskolcson: Bede László.
Mohácsón: Witt Károly.
Mooron: Haan Károly.
Munkacsón: Tóth Károly.
Nagy-Károlyban: Nasch és Weisz.
Nagy-Körösön: Szikszay L.
Nagy-Kun-Szent-Miklóson: Karl Nándor.
Nagy-Kanizsán: Schwarz Adolf.
Nagy-Kallóban: Mandel Salamon.
Nagy-Banyán: Haracek N. János.
Nagy-Enyeházen: Jakabfy Albert.
Nagy-Szombaton: Balázsovits János.
Nagy-Schenken: Pototzky Gergely.
Nagy-Varadon: Sdravits János.
Nyir-Báthorban: Lagányi Bde.
Nyiregyházán: Kralovánszky László.
Nyitraon: Fülberger R. A.
Oraviczán: Becker József.
Orsován: Böhme Károly.
Óroszházen: Ványóel Mihály.
Ószódóól: Fábán Mihály.
Pakson: Weiss Fülöp.
Palánkán: Rosenstock Salamon.

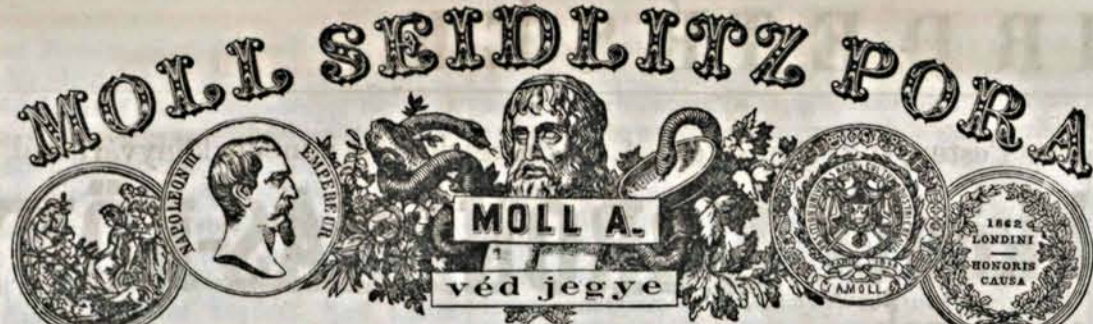
Papan: Bemüller Józ ef.
Peest: Obetko Zsigmond.
Péterváradon: Lang Mátys.
Petriniban: Schmidt M. F. fia.
Perjaniban: Baumel testvérek.
Radjeváczon: Buchala J.
Rimaszombatban: Dapsy József.
Rozsnyón: Pekár Sándor.
Ruszisukon: Woitiz Zsigmond.
S.-A.-Ujhelytől: Rozsnyógyi József.
Sárospatakon: Szentbláh J.
Segesvároól: Misselbacher fia.
Selmeczen: Dimák J. E.
Szabadtak: Demerátz Albert.
Szatmáron: Jaracsko Dániel.
Szamos-Ujváron: Haragay István.
Szarvason: János János.
Szász-Regenen: Wachner Traagot.
Szegedén: Reinitz Vilmos.
Szegszardon: Fejős J. M.
Szenteseen: Dobray János.
Szent-Tamásón: Manojlovits J.
Szebenben: Dinger Nándor J.
Szekelyhídon: Szabó István.
Szilágy-Somlyon: Bresler János.
Szigetvároól: Koharits Ferenc.
M.-Szigetén: Tyrnauer György.
Tischolcson: Kuchta Dániel.
Tulesan: Bauer János.
Tordan: Ostian testvérek.
Topolyán: Ettinger D.
Tokajóól: Króczter Ágoston.
Temessvároól: Weiss Bálint.
Turnogorellóban: Amüller Ferencz.
Turnseverinban: Dinelli és társa.
Tittelben: Kresztics Mihály.
Uj-Verbáczon: Szmlia A.
Ujvideken: Menráth Lőrincz.
Sz.-Udvárhelytől: Dobray Nándor.
Unszváron: Landau Dávid.
Uj-Bécsen: Kugler József Ede.
Vág-Ujhelytől: Zobel és Sterner.
Varadon: Koterba Vincze.
Veszchezen: Schlemmer József.
Veszpremben: Guthard Tóóór fia.
Viddinben: Joannovits J.
Vinkon: Augustinov Antal.
Vukováól: Birca György.
Zágráb: Kroschel M. C.
Zentan: Györfly Iván.
Zilahban: Orbán Károly.
Zimonyban: Vasilovics Vazul.
Zsombolyán: Schnur Frigyes.
2144 (3-5)

HETI-NAPTAR.

Hónapi-és hettnap	Katholikus és protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták naptára	N a p	H o l d
	Junius	Junius (ó)	Siv. Ros.	h. p. ó. p. ó. p.	f. p. ó. p. ó. p.
23 Vasár.	F 2 Szidi	F 1 Szidi	11 A 1 Mindz.	91 27 4 3 8	1 340 30 11 30 10 5
24 Hétfő	Ker. sz. János	Iván	12 Péter hájtk.	92 24 4 3 8	1 352 6 11 58 11 10
25 Kedd	Proser	Vilmos	13 Aquilius	93 21 4 3 8	1 6 1 regge este
26 Szerda	János és Pál	Jeremiás	14 Elizeus pr.	94 19 4 4 8	1 19 22 0 26 1 25
27 Csüt.	László király	László kir.	15 Álmos	95 16 4 4 8	1 33 9 0 56 2 35
28 Péntek	Jézus sz. szive	Leo	16 Tichó	96 13 4 5 8	1 47 26 1 30 3 50
29 Szom.	Péter és Pál	Péter és Pál	17 Bertalan	97 10 4 5 8	1 62 8 2 9 5 2

Hold változása. ☽ Első negyed hetfőn, 8-án, 6 óra 47 perczkor este.

A kutyák az itt látható és hivatalosan leírt védjegyekkel vannak ellátva.

Külföldre juttatás - emelkedő pénzzel a párisi világkiállításban 1865-ik évről.

őzponti szállítási rakhely a „golyához“ címzett gyógyszerár Bécében.

ÓVAS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adtak el, melyek saját utasítványaimmal szóról szóra azonosok és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így külföldre névze gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők, — minél fogva azon észrevétellel övök mindenkit ezen hamisítványok megvételestől: hogy az általam készített Seidlitzporok minden egyes skatuláján, valamint az adagok papírjain hivatalosan letéteményezett védjegyekkel vannak ellátva. **Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven.**

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi-szerek között egyedülállóan az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy osztrái birodalom minden részéről került a kezünkbe levő hálaíratok a legrejtélyesebben tanúsítják, hogy e porok rögzített szorulásoknál, emésztéshány és gyomorhővénél; továbbá: göresék, vese- és ideges bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta fájásnál, vertiginál, eszes fogfájásnál, végül hysteriára, bükorra és húzasos hányásra hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmazhatók, s a legártalmasabb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegek részéről, kik, miután nálok minden, gyakran allopathikus és hydropathikus gyógy mód eredménytelenül kimerítették, ez egyszerű házi-szerek folyamodtak, és ebben rongált egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyeszt meglegék. — Ez elismerő iratok között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezei gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyesztészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egyének is képviseltek, kiknek eselött még a leghírhedtebb gyógyforrások sőt okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendszeres használata által állítottott helyre.

A fóráktár létezik:

PESTEN TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt. **UHL JÓZSEF** ur kereskedésében, gránátos-utcában.

Ezen czegek alatt szintén megrendelhető:

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. a. é.

Az üvegek el vannak látva védjegyekkel és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és cinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsírolaj a Dorsch-halnak legdusább egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve, és egysájtában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és a állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjobb gyógyeszt a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közhvény és eszű, idült bőrkórtés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztatik 1867 (40-50)

MOLL A., gyógyszerész Bécében, „sum Storch“, Tuchlauben.

Előfizetési felhívás

REGÉLŐ

1867-diki második félévi szakaszára.

Különös kedvezmény azok számára,

kik a „Regélővel“ együtt dívatlapot is szándékoznak járattatni!

Miután alulírt 1867-iki január elejétől kezdve K. Beniczky Irma asszony szerkesztése mellett

DIVATVILÁG

ezim alatt egy igen életrevalón rendezett dívatlap jelenik meg,

s a „Regélőnek“ sok olvasónője előtt kívánatos lesz szépirodalmi lappal együtt dívatlapot is járattatni, elhatároztuk magunkat, azok részére, kik a „Regélőre a Dívatvilággal együtt“ fizetnek elő, olesőbb előfizetési árt léptetni életbe.

Előfizetési feltételek:

A „Regélő“ minden hóban kétszer, 15-kén és 30-kán, jelenik meg. Mindenik szám legnagyobb alakú 8-rétben, 64 két hasabos lapból, s ezenkívül borítékból álland.

Előfizetési ára postán küldve vagy Buda-Pesten házhöz hordatva:

A Regélőre	Januártól deczemberig (egész évre)	6 ft.
	Julius-tól deczemberig (félévre)	3 „
A Regélőre a Dívatvilággal együtt	Januártól deczemberig (egész évre)	12 ft.
	Julius-tól deczemberig (félévre)	6 „
	Julius-tól szeptemberig (negyedévre)	3 „
A Dívatvilágra külön	Januártól deczemberig (egész évre)	8 ft.
	Julius-tól deczemberig (félévre)	4 „
	Julius-tól szeptemberig (negyedévre)	2 „

A Regélőhöz minden évben adandó két kisebb vagy egy nagy melléklettel a „Dívatvilág“ összes előfizetői is, a szállítási költség lefizetése mellett, ingyen kapják meg. A szétküldés évenként november hóban történik.

Gyűjtőknek minden egyszerre előfizetett tíz példány után egy tisztelet-példánnyal s az illető műmellekleteket szolgálok.

Az előfizetési pénzeket bérmentesen kérjük az alulírt kiadó-hivatalhoz intézni.

A „Regélő“ 1866. és 1866-ik évi folyamataiból teljes számú példányok levén, újonnan belépő előfizetők a két évfolyamot, és pedig az 1866-ik 5 fteit, az 1866-ik 6 fteit a műmellekletekkel együtt megkaphatják. Pest, júniusban 1867.

A Regélő és Dívatvilág kiadó-hivatala.

(Pesten egyetem-utca 4-ik szám.)

(1-3)

Titkos 2166 (2-12)

betegségeket

még makacs és üdült bajokat is úgy kóródában, mint megán gyakorlati folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül hogy a beteg hivatasában vagy életmódjában gatlattaték, gyökerelesen, bizosan és gyorsan gyógyit

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-bázban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek.

Haszonbéri hirdetés.

Barsvármegyében Nagy-Máson Reinprecht örökösökkel illett tagosított s összesen 3 darabból álló birtok, mely 334 1/4 holdat 1100 övel számítva tesz, — és csupa hasznáható szántóföldből áll, — 1867. november 1-től, egyik része pedig már Szent-Mihály napjától kezdve 6 évre haszonbérre bocsátatik, — a vállalkozni kívánók a biztosítékul letendő félfévi haszonbérrel el látva Érsekújvárbán Nedecky Flór primási uradalmi főügyésznel mindenkor szerződhetnek, és általa írásbeli ajánlatok és kérdéző-ködések is elfogadhatnak. 2167 (3-3)

Ház-telek és ház

Pesten, a Terézvárosban eladandó. E tárgyiában bővebb tudósítást ad a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatala, egyetem-utca 4. sz. a.

Előfizetési hirdetés

FALUSI GAZDA

1867. évi 7-ik évfolyamának II. felére.

Folyó évi július kezdetével „Falusi Gazdánk“ hetedik évfolyamának második felébe lép.

A lefolyt évek, ugy hisszük, szükségtelenné teszik a hosszas és részletes program szerkesztését, s mi inkább a már ismert irány, mint a még betöltendő jövő által iparkodunk t. gazdaközönségünk figyelmét kérdelmelni.

Törekvésünk, tendenciánk eddig, ugy jövőre is mindenkor gazdaságtunk és ezzel kapcsolatban jobbléteünk felvirágoztatására irányoztatik, szemelött tartva gazdatársaink igényeinek, a lehetőleg megfelelni, respective azokat kielégíteni.

Hogy ezen törekvésünket kitelhetőleg megközelíthessük, több helyről érkezett megkeresések folytán tudatjuk t. olvasóközönségünkkel, miszerint lapunk eddigi megjelenését háromszori megjelenésre változtatuk át, a régi igen csekélyre szabott ár mellett. Nem tekintve az által reánk háramló kiadások dregbedését, tisztán gazdaságtunk előhaladását tartva szemünk előtt, azon reményben, miszerint kivándjuk a t. gazdaközönség méltánylását s tömeges pártfogását.

Egyik legmelegebb ohajtatunk volna az, vajna mielőbb azon anyagi helyzetbe juthatnánk, hogy lapunkat hetilappá alakíthatnánk vissza! Ennek valóstítása pedig a mélyen tisztelt gazdaközönségünk elismerő figyelmétől s pártfogásától függ.

Most, midőn hazai közügyeink végre valahára rendezettebb állapotba jutottak; midőn a lefolyt sanyaruségek után újra hajnalodni kezd, mind socialis, mind anyagi érdekeink terén: azon megnyugtató remény által buzdítottunk, miszerint közmevelődésünk előmozdítására szánt törekvésünk tisztelt olvasóközönségünknek meleg pártfogásával találkozand.

Midőn tehát Falusi Gazdánkat mint gazdaságtunk közlönyét a mélyen tisztelt gazdaközönségbe ajánlanánk, maradjon hó tiszteltetel Pest, június 1. 1867.

Heckenast Gusztáv, kiadó tulajdonos **Jeszó Gusztáv,** szerkesztő

Julius 1-től lapunk havonként háromszor jelenik meg, és pedig a hónap minden 10, 20 és 30-ik napján.

Előfizetési díj a régi: és pedig:

Egész évre	4 forint
Félévre	2 „
Negyedévre	1 „

Teljes számú példányokkal, január 1-től kezdve szolgálhatunk.

A „Falusi Gazda“ kiadó-hivatala

(Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

(2-3)

Minden gyomorhaj és váltólázban szenvedőknek **DR. PEARCE EDW.** szabadalmazott

GYOMORSZESZE

(Magen-Essenz)

egy kitűnő gyorsan és bizosan ható segédszert nyújt minden gyomorhaj ellen, ugymint: elromlott gyomor, étvágyhiány, gyomor-émelygés, rögzött gyomfegyengeség és rossz emésztés, savanykészes, gyomorfégés, felgyulladás, mindennemű gyomorgör-ésők, fejfájás (ha t. i. ez a gyomorból származik), minden szeszies italok által okozott bajok, végre váltóláz, kolera s más járványos betegségek ellen stb.

Fóráktár

Pesten: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt, kibe minden vidéki urak, kik raktárt kívánnak átvállalni, sziveskedjenek fordulni

Bécsben: Weiss József Tuchlauben 27.	Győrött: Lehner Ferenc Kolozsvárt: Hincz D.	Rimaszombat: Hamaljár K.
Aradon: Szarka János.	Komáromban: Térfy N.	Rosnyón: Posch J. J.
Brassóban: Fuhrmann és Honigsberger.	Lugoson: Kronetter F.	S. A. Ujhelyen: Reichard testvérek.
Debreczenben: Borsos F.	M. Skoleczon: Balogh Istv.	Szegeden: Aigner Károly.
Egerben: Brönner Ignác.	Mitrovitzban: Cseizsberg József.	Moák Gyula
Eszéken: Deszthly István.	Nagy-Kanizsan: Fessel-hofer József.	Sz. Fehérvárott: Legman Alajos.
Esztergomban: Beszedés János.	Nagy-Váradon: Molnár József.	Szombathelyen: Pilih J. E.
Fehértompiban: Fil-dor Mihály.	Pozsonyban: Pisztory B.	Temesvárt: Pecher J. E.
Gyöngyösön: Kozsianovich J.	Schnelberger D.	Tokajban: Krötzer Agost.
Syőrött: Némethy Pál.	Pécsen: Nendtwich Vilmos.	Ujvideken: Grossinger K.
		Ungváron: Bene L.
		Veszcezen: Biun József.
		Veszpremben: Wurda M.

Ára egy üvegszéknek, használati utasítással együtt, 1 forint.

Postán küldve a pakolásért 10 kr. több. Ismét eladóknak illendő engedék adatik.

Számos, híres orvosok és más hítelek egyénenként nyert bizonyítványok, melyek minden fentemlített raktárakban ingyen adatnak ki. 2087 (2-4)

FIGYELEMREMELTŐ!

Legolesőbb forrása valódi ékszereknek (2-3 árral olesőbb mint minden ékszerárúsnál), melyek a legújabb találmány szerint ezüstből készülvé és 3-as számú aranyal borítva (nem aranyozva); izlére s tartósságra nézve az igazi nehéz aranyékszert meghaladják.

Amogas agio daczára a legolesőbb áron kaphatók következő czikkok u. m.:	
Mellgombok párja	1 ft. 50 kr., 1 ft. 70 kr. s 2 ft. — krig o. é.
Logombok	3 „ — 3 „ 30 „ — 3 „ 50 „ „
Kaperecek	7 „ — 7 „ 12 „ — 7 „ 50 „ „
Mindennemű gyűrők	1 „ 60 „ — 1 „ 50 „ „
Függönyök s mellék garnitúrák	9 „ — 9 „ 17 „ — 9 „ „
Függök s mellék külön mindig a garnitúra fele árát adatnak	
Mellék fényképek száma	7 ft. — krtól 10 ft. — krig o. é.
Medallionok	2 „ 50 „ — 10 „ — „
Minden nagyságban kereszték	1 „ 80 „ — 3 „ — „
Gyermekfüggök	1 „ 50 „ — 3 „ 50 „ „

Egyedüli raktár **SÁRKÁNY J. S.-nél Pesten,** a Deák Ferenc-utca és vaczi-utca sarkán.

Minden darab a cs. kir. ércvizsgáló hivatal bélyegével ellátva. Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek. 2156 (4-5)

KOSSUTH LAJOS nyílt levele **DEÁK FERENCZHEZ,** megrendelhető az alulírtán magyar vagy német kiadásban

50 db. 2 forint, 100 db. 4 forint.

Heckenast Gusztáv könyvnyomdája

(Pest, egyetem-utca 4. szám.)

(2-3)

Hitel-igérvények

Főnyeremény 250,000 forint. 3 ft. 50 kr. járval és 50 kr. bélyeg **huzás július 1-jén** 5 db. 18 ft. 50 kr. 10 db. csak 36 ft.

Eredeti Mailandi jegyek 6 ft. járval, évenként 4 huzás.

Társasjátékok

20 darab valamennyi ausztriai sorsjegyre, egy badeni 35 flos jegy hozzáadásával.

25 részfuzásra A befizetés nea fog elveszni, minthogy a társasjáték bevégeztével a sorsjegyek eladatnak, és az egész eladási őszlet a 20 részvevő között felosztatik.

Megvétetnek és eladatnak mindennemű állam-, ipar- és sorsjátéki értékpapírok, arany és ezüstpénzek a napi árfolyam szerint.

Videki megbízások pontosan eszközöltetnek. 2164 (4-4)

KÁROLY JÓZSEF

váltóüzlete Pesten, harminczad-utca 3. szám alatt.

FISCHER GUSZTÁV

színházter, kereskedelmi bankpólet Pesten. ajánlja a legjutányosb szabott árak mellett egy bőven ellátott raktárt a legújabb divatu

NŐI-ÖLTÖNY-DISZITMÉNYEKET MINDEN ÉVSZAKRA

mindennemű szalagok, gombok, kötő- és varró angol czérnák, kötő, himző, fénylő és berlin pamutek, varró és trama selymek, ispaham, harras, nemkülönbén fehér és szines organtiu, mousseline, mouls, battist-clair, perkal, túllanglais, gypnot és czérna-csipekkel, továbbá gazdag raktárt

függönytartóknak, tükörbojtóknak, esöngetyűhuzóknak, csillárszőrök, függönyen, léoni arany és ezüst-csipek, bojtok, továbbá mindennemű butor-, koesi- és katonai paszomány-árakat, valamint minden ezen ágat illett tárgyakat nagyban és kicsinyben.

Szintgy található itt egy bő raktár mindennemű bés és halesont.

Megrendeléseket — a pénz előleges felküldése vagy utánvétel mellett gyorsan és pontosan teljesítünk. 2064 (12-20)

SZEGEDEN

uj könyv-, mű-, hangjegy-, író-, rajzszet- és antiqvar-kereskedés!

Van szerencém a t. cz. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy helyben a már fennálló kölesönkönyvtáramon kívül egy

könyv-, mű-, hangjegy-, író- és rajzszet-, antiqvar-könyvkereskedést

valamint is nyitottam.

Kölesönkönyvtáram fenállása óta, teljes meggyőződésből állíthatom, egy jó szervezett könyvtár kérdelmelt hírnek örvend és most könyvkereskedéssel, mely az oskola-utczában Frumm-féle házban létezik, összekölttven, azt azentul is ugy mint eddig, az irodalom legújabb és legjobb termékeivel bővít-mi és a t. cz. olvasóközönség minden igényeinek tökéletesen megfelelni el nem mulasztandom.

Könyvkereskedésem számára hetenkint 2-3 szor érkeznek küldemények, melyek az általános, de főkép a magyar és német irodalom legújabb termékeit tartalmaz-zák; és valamint a tudományos irodalom minden ágaira, ugy az iskolai könyvekre is a legnagyobb gond lesz fordítva.

Hangjegykereskedésem a legzadagabb választékban készletben fog tartani mindennemű theoretikus műveket, tankönyveket és iskolákat, nem kevésbé klasz-szikus és modern zeneműveket minden hangszere és minden izlés-irányban.

Személyes vagy levélleli megrendelések usletemben netán készletben nem levő könyvek vagy zeneművekre, leggyorsabbban és minden porto-felszamatias nélkül fognak végrehajtatni, s megérkezők után a t. cz. megrendelőnek a kívánt uton átszol-gáltatnak.

Írószerekből, a kül- és belföld legnevezetesebb gyáraival levő összeköttetésem-nél fogva mindig a legjobbat, legnagyobb választékban készletben tartok és kaphatók nálam mindennemű papirosok, írások, pecsétviasz, tinta stb., valamint mindennemű nyomtatványok, ugy mint: vasut-, gőzhajó-, országos- és posta-fuvarlevelek, költ. levevények, ügyintáyoib árakok.

Különsen ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat minden nagyságu vonzótt üzleti-jegyzőkönyvekben a legjutányosabb gyári árakon. Ebbeli megrendelések is leggyorsabbban és mindig kívánt szerint fognak véghezvitetni.

Végre bátor vagyok tetemes antiqvar-könyv-készletemet,

mely már most is az irodalom minden ágából — magyar-, német-, francia-, angol-, olasz-, latin- és görög-műveket tartalmaz, a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani. A mű-vek egyenkint ugy, mint egész szakkönyvekben rendkívül jutányos árakon adatnak el. De szinte veszek is egyes műveket, valamint egész könyvtárakat készpénzfizetés mellett, vagy eszerében antiqvar-, vagy bármimemű uj könyveket.

Üzletemet a t. cz. helybeli és vidéki közönségnek ajánlvá, vagyok Szeged, május hóban 1867. legnagyobb tisztel-ttel

Traub B.

2142 (4-6)

A két lap együtt: Félévre 5 forint.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Egy lap külön: Félévre 3 forint.

Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

1867. második félelvi folyamara.

(Ismeretterjesztő és politikai tartalmu két hetilap. — Az egyik eredeti képekkel dúsan illusztrálva, a másik „Országgyűlési beszédvár”-ral bővítve.)

Bátran elmondhatjuk, hogy tizenyelez év óta nem ért még hazánk oly nagy idöket, mint jelenben. Azon nagy nemzeti és alkotmányos átalakulás, mely az 1848-ki alapokon, de a viszonyok elutasíthatlan követelményeihez képest, épen most van folyamatban, s már legközelebből meg leend pecsételve, bevégzve egy szenvedésekkel teljes korszakot és megnyitja lesz egy jobb idönek.

E korszak nem lehet más, mint az 1848-kinak folytatása. A mi még akkor bevégeztelenül s kifejtetlenül maradt, a mit nehéz s sűjtölő sorsfordulatok félbeszakítottak, most kellend befejezni, midön a koronázás egyszerű ténye által a magyar törvényhozás mindkét alkotórésze: országgyűlés és koronás király együtt leend s együtt működhetik a haza és nemzet javára. A közörm a tizenyelez éven át hazánkra súlyosodott akadályok elhárítása fölött, méltán tölt el minden hazai-kebelt; de e közörm izgalmas napjai után a komoly munka nehéz — ám sikerben gazdag — korszakának kell következni. A negyvenyelezadiki elvek részletes kivitelének s alkalmazásának nagy munkája a jelen munkákra vár; napjainkra jutott a földat, hogy azok szellemében megújítsassék a szent koronának nyolcezsázados birodalma.

Ezért kiváltképen fontosak s örökre emlékeztetnek lesznek a legközelebbi napok és hetek. Maga a koronázás rendkívüli horderejű ténye, egyaránt bir az ujdonság érdekével s a marandóság becsével. Azon fényes és nagyszerű ünnepélyességek, melyeknek hazánk iker-fővárosa az alkalommal tanuja, s melyeknek szemlélésére nemcsak a haza minden részéből, hanem a külföld távolából is ezereknit seregelenek a kíváncsiak és érdeklődők csoportjai: mind a tollnak, mind a rajzoló ónjának bőséges anyagot nyujtanak a leírásra, ábrázolásra és ismertetésre. Ugy intézkedtünk, hogy olvasóink lapunkban mint egy hű tükörben láthassák mindazt, a mi fény és nagyszerűség, látványosság és magasabb érdek, kevés órák és napok szűk keretében ekkor összecsoportosul; s hogy mind leírásaink, mind képeink, melyeket kitűnő hazai művészeinktől nyerünk, egy hűségben mint művészi felfogás-

Heckenast Gusztáv, kiadó.

Előfizetési feltételek:

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt, postán küldve vagy Buda-Pesten házhöz hordva:

Félévre (julus—december) 5 forint.

Csupán a Vasárnapi Ujság:

Félévre (julus—december) 3 forint.

A három forintos előfizetéseknél vigláosan kiírandó, vajjon csupán a Vasárnapi Ujság vagy csupán a Politikai Ujdonságok kívántatnak e?

Tíz előfizetett példányra gyűjtöinknek egy tisztelet-példánnyal szolgálunk. — A pénzes levelek bérmentes küldése kéretik. — A mult félelvi czimszelvényekből egy-egy darab szives beküldését kérjük.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala

(Pesten, egyetem-utca 4-dik szám.)

KASZALO-, ARATÓ-GÉPEK, szerkeztetik egyszerű és szilárd. hatásuk mindkét irányban kitűnő, két lóval vagy két ökörrel hajthatók, és kizárólag szabadalmazott nyomtató-gépek, melyek mindennemű gabnát felnyí káltség megtakarításával tisztán és tökéletesen, s a legegyszerűbb és alkalmas módon kinyomtatják, kaphatók: KACHELMANN KÁROLYNÁL SELMECZEN, Koczó Pál urnál Pesten, Tóth Lajos és társa uraknál Debreczenben. T. E. Mader urnál Pozsonyban. A jó hatásért és tartóságért egy évig kezeskedik, utasítások, leírások és rajzok bérmentve kiszolgáltatnak.

Víz által légzárolt SZOBA-ÜRSZÉKEK, melyek által a búz tökéletesen elszáratik, darabja 5 ft., lakozott 8 ft., csinos szerkeztű s finom lakkorva 15 ft. Készületek, melyek minden árnyékszékhez alkalmazhatók, s mely által a légvonal és búz tökéletesen elszáratatik, darabja 8 ft. Mindkét tárgyát illetőleg egy kir. szabadalommal ruháztattam fel. Egészen teljes és díszes Angles-ek viztartóval, porcellán-csészével erős horgany-erczéből szilárd gépezettel, famunkálattal együtt, minden házi árnyékszékhez könnyen alkalmazható, helyben általam föllálva egyévi jótállás mellett 30 ft. Mustrák mindenkor készen tartanak. Ezerszeresen megpróbált, általam feltalált és szabadalmazott KÉMÉNY-FEDÉLZETEK, gömbölyűk vagy négyzetűek, melynek alkalmazása által a füst a konyhából s lak-helyiségekbe nyomatlanul eltűnik, egy darab ára 10 ft. A pakolásért darabonkint ládával együtt 1 foimt számítatik. Továbbá folytonosan készen kaphatók fürdő- és ülökádák a legerősebb horganyerczéből. MIKSITS KÁROLY, bádógos-mester Raktár: rózsater 2. sz. a., a varoshaza mögött.

vászonruha-raktárban a legnagyobb váczi-utca,

„YPSILANTIHOZ” PESTEN,

kaphatók a legolcsóbb árakon és legnagyobb választékban minden-nemű fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára, agymint:

20000 darabnál több férfi-ingek rumburgi vagy hollandi vaszonból darabja 2 ft 75 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft 10 ft, 12 ft. 10000 darabnál több színes férfi-ingek 1000 különböző mintában, régibb mintája 1 ft. 80 kr, 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft. Fehér pamut madapolan férfi-ingek 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft. Férfi-gatyák vaszonból, magyar vagy félmagyar mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr. Női ingek rumburgi vaszonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft. Női ingek rumburgi és hollandi vaszonból hímzeve 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, sveiczi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft. Fin-ingek vaszonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft, 50 kr, 14 éves 2 ft, 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr. Színes fin-ingek 4 éves 1 ft, 10 kr, 1 ft 25 kr, 1 ft 25 kr, 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft, 35 kr, 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft, 60 kr, 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft 65 kr, 2 ft 10 kr, 14 éves 1 ft, 75 kr, 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft, 75 kr, 2 ft 20 kr. Mindenemű fell also mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb fell ezikkék férfiak és hölgyek számára nagy választásban. Főrákat a legjobb amerikai krinolinnak fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft 50 krtól 6 ftig, vörös 5 ftől 8 ftig. Színes also szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr. És sok egyéb kész fehérnemű ezikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetik. Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, irlandi, kreasz- és hórvaszaknab a legolcsóbb gyári árakon. Vaszonzebkendők tucatzja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig. Törökfőköz tucatzja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8—16 ftig. Színes agyl kanavasz vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13—16 ftig.

Valóságos vászon-asztalnemű. Asztalkendők tucatzja 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft. Abrosok minden nagyságban hat személtől 24-ig. Asztali keszletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötözernak csomója 1 ft 20 kr, és 1 ft 60 kr. Menyasszony keszletek bevásárlásánál ajánljuk dúsan felszerelt készíthetemenű vászon és asztalneműekben nagy raktárunkat, melyek minden áron már összállítva vannak, vagy kivánság szerint összállítunk. Mindenemű megrendelések mustra szerin gyorsan és legjobban elkészíttetnek. Nagy választás agyterítők, pique és tricót-paplanokból, kávé-kendőköböl és minden e nembe vágó ezikkékből. Raktárunkban vett ezikkéknél nagy előny ul szolgál az, hogy minden megvett, az árjegyzék ellátott ezikk 14 nap alatt nemcsak kiserelhető, hanem egyzersmind ki nem elégítési esetben az ár vissza is adatik. Szállítások minden irányban, az ár előleges beklédése mellett vagy utánvétel-ellel gyorsan és legjobban eszközöztetnek, úgyiszierte mindennemű megrendelések mustra szerin leg hamarabb elkészíttetnek. 2101 (5-6)

Kollarits Jozsef és fia.

Honismertető folyóirat évenkint 100 iv, 300 képpel.

Előfizetési felhívás MAGYARORSZÁG KÉPEKBE

képes folyóirat II-ik félelvi folyamara.

Szerkesztő: Nagy Miklós. Kiadja: Heckenast Gusztáv.

E folyóiratból minden hónapban egy 8 ives füzet jelenik meg, számos képpel ellátva, úgy hogy az egész évi folyam legalább 300 hazai tárgyú képet fog tartalmazni.

Előfizetési ára bérmentes postai szétküldéssel vagy Budapesten házhöz hordva: Félévre 4 ft. Évnegyedre 2 ft.

Gyűjtőknek tíz előfizetési példány után tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Az első félelvi folyam, mely több mint másfél száz képpel ellátott díszes kötetet kepez, megrendelhető 4 ftért.

Magyarország Képekben kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4-ik szám.)

GUARANA

Azon pillanatban meggyógyítása a fejköszvény, főfajás és zsabanak (Neuralgie) által, Grimault és társa gyógyszerészeknél Párisban.

E növényi anyagnak, mely Braziliából származik, kedvező eredményei oly biztosak, hogy az a t. cz. közönségek egész bizalommal ajánlható. — „A Grimault und Comp.” pecsétje mindenkor figyelembe vevendő, ki mint e szemek főmportálója a legújanyos árért (katulýakban 12 por) képes szállítani. Ára 1 ft. 50 kr. A főraktár egész Magyarországra nézve Török Jozsef gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. sz. a. 1833 (7-12)

JOGTUDOMÁNYI KÖZLÖNY

czimű heti szaklapra, kapcsolatban a magy. kir. curiai ítéletekkel és hivatalos rendeletekkel.

Szaktudósok közreműködésével: kiadja Heckenast Gusztáv. szerkeszti Ökröss Bálint.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

A „Jogtudományi Közlöny” a curiai ítéletekkel és hivatalos rendeletekkel együtt hetenkint egyszer, minden vasárnap, másfél és két legnagyobb negyedrért íven jelenik meg.

Előfizetési ár helyben házhöz hordva, vagy vidékre postadíjmentesen: félévre 6 ft., negyedévre 3 ft. o. é.

Az első félev teljes számaival még szolgálhatunk. A t. gyűjtöket minden tíz előfizető után egy tiszteletpéldány illeti.

Az előfizetési pénzt és reclamatiókat az alulírt kiadó-hivatalhoz, a kéziratokat pedig bérmentve a szerkesztőhöz kérjük intéztetni.

A „Jogtudományi Közlöny” kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. szá.)

A legolcsóbb ruhaneműek a világon. Nagyszerű árleszállítása

MODERN LAJOS első s legnagyobb vászon-ruhaneműek-gyártó-raktárának Bécsben, Tuchlauben II-dik szám alatt. Urak, hölgyek és gyermekek számára kiírásúsi csekély áron.

A valódiságért, jó munka és szabásért jótállás biztosítottik, mindamellett, hogy az árak ily csekélyre szállítottak le, mely bizonyára mindenkit csodálkozásra fog ragadtani s a legesélyesebb próbavásárlás ismételt megrendeléseket fog maga után vonni. Megrendelések minden irányban s minden kivánságnak megfelelőleg fognak eszközöztetni. Ingek, melyek a teshöz jól nem illának vagy nem tetszenének — azonnal visszaküldhetők.

Árjegyzéke a ruhaneműeknek minden nagyságban. Szabott árak, még az ismétli eladókra nézve is, s a kereskedőknek változatlannal.

Kész férfi-ingek, legjobb kézimunka. Fehérfonal vaszon ingek 2 ft. 50 kr. helyett csak 1 ft. 80 kr. Finomfélek redőzött mell 4 „ 50 „ „ 2 „ 30 „ Finom irlandi vagy rumburgi vaszon ingek 6 „ „ „ 2 „ 80 „ Finom hollandi vaszon-ingek 6 „ 50 „ „ 3 „ — „ Finom rumburgi kézfonal vaszon 7 „ 50 „ „ 3 „ 50 „ Legfinomabb rumburgi vaszon, legszebb kézimunka 10 „ „ „ 4 „ 50 „ Legfinomabb belga batizvaszonból 12 „ „ „ 5 „ 50 „

Fehér és színes shirting-ingek. Férfi-ingek fehér shirtingből 3 ft. — kr. helyett csak 1 ft. 80 kr. Legfinomabb francia shirtingből 4 „ 25 „ „ 2 „ 80 „ Legújabb rajzolatú színes ingek 2 „ 50 „ „ 1 „ 80 „ Csinos színes shirting-ingek 4 „ 50 „ „ 2 „ 50 „ Valódi francia színes batiz-ingek 6 „ 50 „ „ 3 „ 50 „ Legújabb fehér bálíngek 6 „ 50 „ „ 3 „ 50 „

Kész női-ingek, legszebb kézimunka és kézihimzés. Vaszon női-ingek 3 ft. — kr. helyett csak 1 ft. 90 kr. Finom schweiczi ingek redőzött mell 5 „ — „ „ 2 „ 80 „ Finom vaszonból, hurokvarrattal 5 „ — „ „ 2 „ 80 „ Divatíngek finom vaszonból hímzéssel 6 „ 50 „ „ 3 „ 50 „ Legújabbk sziv s raveurben hímzeve 6 „ 50 „ „ 3 „ 50 „ Eugénie legújabb móó, hímzeve 7 „ — „ „ 4 „ 50 „ Maria Antonette váll-ingek 6 „ 50 „ „ 4 „ 50 „ Viktoria, hímzeve valódi valencia csipkével 16 „ — „ „ 7 „ — „ Női lábravalók legfinomabb shirtingből 4 „ — „ „ 2 „ 80 „ Női vaszon lábravalók, hímzeve 6 „ — „ „ 2 „ 80 „ Női éjjeli corsettek angol shirtingből 5 „ 80 „ „ 2 „ 80 „ Corsettek a legfinomabb batizperkből 6 „ — „ „ 3 „ 50 „ Corsettek, díszes és gazdag hímzéssel 12 „ — „ „ 5 „ 50 „ Corsettek francz. betéttel, legfin. batizból 15 „ — „ „ 7 „ 50 „ Corsettek legfinomabbak, valódi valencia csipkével 20 „ — „ „ 10 „ — „ Női éjjeli-ingek hosszú ujjal 3 ft. 50, 4 ft. 50, 5—6 ft. 50 krig. Női hajföng-köpenyek finom batizból 5 ft., 5 ft. 50—6 ft. 50 krig.

Vásznak, zsebkendők, asztalkészületek. Legfinomabb 50 rőfös irlandi vagy rumburgi vaszon 50 ft. helyett csak 24 ft. Legfinomabb 50 rőfös batizvaszon 80 „ „ 45 „ Jőféle vaszon-zsebkendők 1/3 tuczat 1 ft., 1 ft. 50, 1 ft. 80 kr.—2 ftig. Legfinomabb zsebkendők, s vaszonbatizból 1/3 tuczat 2 ft., 2 ft. 50 krig. Csinos férfi-gallérok 1/3 tuczat 1 ft. 50 kr., 1 ft. 80 kr.—2 ftig.

Vaszon férfi lábravalók. 1 ft. 50, 1 ft. 80 kr., finom rumburgi 2 ft., 2 ft. 20 kr.

Vidéki megrendelések postai utánvétel mellett. Ingek megrendelésénél a nyaktérj kívántatik.

Megrendelési czim: An das Central-Depot der ersten Leinwäsch-Niederlage des LOUIS MODERN, Wien, Stadt Tuchlauben Nr. 11. 2054 (9-12)

Az általában jönnek elismert valodt s egészen trisen érkezett

SCHNEEBERGI NÖVÉNY-ALLOP

mell- s tüdőbetegek számára.

továbbá: rekedtség, nátházás, ingerköhögés, mellszorongás, elnyálkásodás, torokgyulladások s nehéz légzés ellen, — mindenkor friss minőségben kapható: **PESTÉN: Török József** gyógyszerész úrnál a király-utczában, — **dr. Wagner D.** gyógyszerésznél a vár-utczában, — **Thalmayer A. és társa.** — **Oszetszky F.** — **Schirk J.** — és **Gerhardt A.** úrnál.

BUDÁN: Schwarzmeier J. gyógyszerész úrnál.

Aradon: Probst F. J.

Aszódon: Sperlagh J. gy.

Baján: Kleinautz J.

Brassóban: Gyertyánffy Fabrick és Jekelius gy.

Battonyán: Bigmó K.

Belgrádon: Nicolaovics test.

Beszterczén: Dietrich és Fleischer.

Bonyhádon: Kramolin J. gy.

Brassóban: Fabick Ed.

Csaktornyan: Kárász A.

Csütön: Borsay F. gy.

Debreczenben: Gálfi N. gy.

Deesen: Krémer S.

Deitán: Braunmiller J. gy.

Deveszerben: Hoffmann B.

Eszéken: Kávilowicz gy.

Eperjesen: Zsember Ign.

Erekeújvár: Conlegrer Ign.

Egerben: Wessely gy.

Eszéken: Thurner fiai és Deszathy gy.

Győrött: Brunner F.

Gyulan: Lukács gy.

Haezfeld: Hagelschmidt V.

Hatszegen: Mátyás B. gy.

Ipolyháson: Mikulási T.

Janosházán: Kuna gy.

Jolsván: Maleter gy.

Kaposvárt: Schröder J. gy.

Közegen: Strehle gy.

Károlyvárt: Bunch J.

Kis-Martonán: Kollányi gy.

Kassán: Eschwig E.

Késmárk: Genersich C és A.

Keskenesben: Papp M.

Karancsheszen: Weber A. gy.

Károlyf-hervárt: Fischer Ed. gy.

Kolozsvárt: Megay M. C.

Körmöczön: Draskóczy gy.

Károlyf-hevart: Fischer E.

Kubinán: Stojánovics.

Kon-Sz. Miklós: Stois A.

Lugoson: Arnold J.

Medián: Breiner K.

Mosonban: Pranter J. gy.

Miskolczon: Spuller J.

Mitrovicz: Kre-tonoshies A.

Mohacs: Pyrker Gyula gy.

Marosvásárhely: Jeney gy.

Munkacsón: Gröttier L.

Mohacsón: Kögel D.

Nagybányán: Horácsok J.

Nezsidéren: Fuchs J.

Nyitra: dr. Lang E.

Nyiregyháza: Hönsh Ed.

Nagy-Becskereken: Nedeckovics és Haidegger.

Nagy-Kanizsan: Welisch és Lovack gy.

Nagy-Károly: Schöbér C.

Nagy-Kikín: Komka A. J.

Nagyváradon: Janky A.

Nagyzsombáron: Pantot-schek R. gy.

Oroszházán: Vangyel M.

Pancsován: Graf gy.

Pécsföld: Kunz Nándor.

Posegán: Balogh gy.

Putnokon: Szepessy gy.

Pozsonyban: Schneberger és Dussil gy.

Rosnyon: Posch J. gy.

Rimaszombat: Hamalás gy.

Ruman: Milutinovitz S.

Rékáson: Boromi K. gy.

Szacsvaros: Sándor R. gy.

Szabadkán: Hofbauer I. gy.

Sz.-Sz. Györgyön: Ötvös P. gy.

Sopron: Voga és Rupp-recht.

S.-A. Ujhelyen: Deutch J.

Sasvár: Mücke A. gy.

Szegesvárt: Mischbacher J.

Szerajevóban: Gyuleka N. G.

Sziszéken: Kubányi F.

Szombat helyen: Mittermayer gy.

Székesfehérvár: Say R. gy.

Siklóson: Nyers S. gy.

Szathmáron: Jurasko D.

Szent-Miklóson: Haluschka P. gy.

Szarvason: Réthy V.

Szentesen: Eisendorfer G. gy.

és Prohaszka Gyula.

Temesvárt: Kraul és Roth gy.

Tokajban: Krötzer A. gy.

Tordán: Welits és Wolf.

Tatan: Nieritz F. gy.

Török-Szent-Miklós: Pillosz M.

Trenesenben: Simon A. gy.

Ungvárt: Telendy gy.

és özv. Benesch P.

Ujvidéken: Schreiber F.

Varannón: Elizár gy.

Veszprém: Fremmel.

Vaezon: Tragor A.

Varaszdón: Halter gy.

Verszezen: Herzog gy.

Zalán: Ivánovics és fia.

Zalatnan: Mécay Gyula.

Zombor: Stein fa Márk.

Zsambokrét: Neumann M.

Zentán: Wuits testvéreknl.

Egy üveg ára 1 forint 26 krajczár.

Ugyanezen bizományos uraknál kapható:

Legjobbfele

tyukszem-tapasz,

Schmidt cs. kir. főorvostól, egy skatulya ára 23 kr.

Dr. Behr ideg-extractusa,

az idegek erősítésére s a test edzésére ára 70 kr.

HELUNGKIANG

arábiai s ázsiai

állat-, gyógy- és táp-pora.

a magas kir. porosz kormány által engedélyezett s ő felsége a porosz király udvari istállóiban, valamint a legtöbb gazdasági igazgatóságoknál a legjobb sikerrel használva egyszerűsárána a legjobban elismert övszer marhász és marhabetegségek ellen.

Mustra- és vedmárkkal törvényesen biztosítva.

Egy kis csomag ára 40 kr., nagy csomagé 80 kr.

Block-fele megpróbált folyadék a lovak számára.

Kitűnő mosó szer, mely nemcsak az egészséges, hanem a beteg lovaknál is, az ivhúr, közhvény, körömgyladás, az inak kis-áradás, ficzomádások, az iga s nyereg által okozott sérülések esteiben a legmeglepőbb sikerrel használhatók.

Egy üveg ára 1 ft. 40 kr.

Főraktár: **BITTNER GYULA** gyógyszerésznél Gloggnitzb n.

Figyelmeztetés

minden korbellek, de leginkább az öregek orban élőkhoz.

Alulírottak az orvostudomány hosszabb buvárkodás után sikerülvén olyan biztosan ható gyógyszert feltalálni, mely a tüdőguta, tüdőhurut, mellhörgés, mellégés, s ragasos-flegma fel nem köhöghetése esetében, — különösen azonban az öregeknek, kik leginkább tavasszal és őszszel szoktak kitéve lenni a tüdőguta — tüdőszelhdnesnek (Schleimschlag), sikerrel használhatók, — a heitkarai bajlmatot is eltávolítja. Batorkódóm a n. é. közönséget erre figyelmeztetni, hogy emlitett gyógyszert könnyebb használat végett (pülula) labdaes alakban készítém, melyből 100 darab üvegen saját pecsétettemmel lepecsételve, s használati utasítással ellátva, egyedül nálam Nagy-Mihályban (Zemplénmegye a. p. a N.-Mihály) kapható. — sőt utófizetés mellett is megrendelhető. Ara egy üvegszék, vagy 100 darabnak: 3 ft. osztr. ért. Irásbeli megszólításra egyéb bajokban is orvosi tanácsommal szívesen szolgálók. N.-Mihály, april 13-án 1867.

Ocsváry Ede,

N.-Mihályi zemplénmegyei göröggyesült Clerus orvosa, a magy. kir. term. tud. társulat rendes tagja.

2148 (4-4)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1867 (egytem-utca 4-dik szám alatt.)

Politikai napilap.

1867. második félév.

Előfizetési felhívás

MAGYAR UJSÁG

f. évi julius — deczemberi folyamára.

Az anyagi és szellemi támogatás nagy mérvre, melylyel kedvezőtlen évszakban s rendkívül nehéz viszonyok közt megindult lapunk találkozik, megerősíté azon hitünkben, hogy kitűzött irányunk a romlatlan nemzeti érület legvalóbb ohajtsával találkozik, s e szerint annak egy napi közlöny általi képviseltetése mellözhetlen szükségét képez.

Azóta a körülmények súlyosodtak; de a miben csak újabb okot látunk arra, hogy igyekeztünk az akadályok növekedéséhez képest fokozzuk, s mindent elkövessünk, a mi tehetségünkben áll, hogy a végelszédés szélén álló nemzeti közszellemet azon pontra emelni segítjük, melyen az, a fenyegetett nemzeti lét veszélyének öntudatára ébredve, teljes erejét annak megmentésére fordíthatja.

E részbeni működésünket illetőleg, álláspontunk és a fönnb említett súlyos viszonyok mellett még a kezdet nehézségeivel is küzdöttünk, s noha a t. cz. közönség méltánylatának számos jeleivel találkozunk eddig is, mindazáltal föltéve, hogy még számos igényeknek nem felelhetünk meg, igyekeznünk fogunk, különösen lapunk szerkezetében oly javításokat létesíteni, melyek több oldalról kívánalmakat kielégítsenek.

Az államéletünkben végbemenő nagy átalakulás alatt, annak horderejére vonatkozólag, igyekeznünk az eszmék tisztázását előmozdítani, a lassankint fölszabaduló valódi nemzeti közvélemény hozzáink özőnlő nyilatkozványai közlését legidősebb, mellözhetlen szükségnek tartottuk. Így lapunk szorosabb értelemben vett újsági része, hírtartalma számára kevesebb tér jutott. Ez okból nem adhatunk helyet a vidékről érkező, gyakran igen érdekes tudósításoknak sem.

Jövőre azonban, lapunk iva is nagyobbodván, a napi események s közgazdaságat rovatára nagyobb tért s figyelmet fordítandunk.

S különösen a megyei s városi önkormányzat alkotmányos szabad gyakorlata fölött ohajtván örködni, t. cz. vidéki elvárataink közleményei lapunk egyik állandó rovatát képezendik.

Lapunk irányáról szólnunk ezáltal már fölszölegesen tarthatjuk. Szerénytelenség nélkül állíthatjuk, miszerint az rövid két hó alatt, egy a haza határain belül, mint azon kívül is ismeretessé lett.

Magában azon egy körülményben, hogy nagy hazánkfianak Kossuth Lajosnak történelmi eseményt képező s roppant horderejű nyilatkozvánának közlönvére választattunk, magartatásunk oly fölhatást nyert, melynél nagyobbban nem részesülhetünk, s mely önnélfogva részünkről minden további hivatkozást fölszölegessé tesz.

Ezentul csupán egy körülményre legyen szabad utalnunk. Az elvi különbség, melyet szemben a hatalommal s a vele szövetekezett hazai elemekkel képviselünk, szokatlan nagy volta mellett rendkívüli erőfeszítést igényelvén, ily helyzetben küzdelmünk csak úgy számíthat sikerre, ha a hatalom alkotta pártok ellenében szellemi működésünk a nemzet nagy zömének anyagi és erkölcsi támogatására hivatkozhatik.

Az eddig mutatkozott hatás és részvét hinnünk engedi, hogy a kellő mérvű pártolásban részesítettünk fogunk, s miután már eddig is kitűnő szellemi erők csatlakoztak hozzánk, melyek eddig kellő közlönny hiányában nem működhetek, a t. közönség is bizton számíthat reá, hogy lapunk tartalma ahhoz képest fog értéket és érdekeségben növekedni, amint a körülmények a nemzeti közvélemény szabad nyilatkozására kedvezőbbek lesznek.

Böszörményi László, felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek:

Postán küldve:

Egy óra	1 ft. 50 kr.
Három óra (julius—szeptember)	4 „ 50 „
Hat óra (julius—deczember)	9 „ — „

Tíz előfizetett példányra egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk. — A pénzes levelek bérmentes küldése kéréttik.

Az előfizetések, bármikor érkeznek, mindig a hó elejétől számíttatnak. Pest, junius hó 1867.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

A Magyar Ujság kiadó-hivatala egytem-utca 4. sz.

Könyvárusi jelentés.

Alulírott, tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, miszerint a sárospataki reformált főiskola könyvtárában található könyvek kezelését a főiskolai igazgatóságtól szerződésileg magamra vállaltam. Bízalommal kérem a t. cz. megrendelőket, hogy megrendelő leveleiket ezután hozzám, mint a főiskola egyedül bizományosához, szíveskedjenek intézni. Az albizományosok ezentul velem, nem pedig a főiskolai könyvtárnak urral fogják számadozásukat kiegyenlíteni. Sárospatak, május 1-én 1867.

EPERJESI JÓZSEF,

sárospataki könyvárus.

2125 (3-12)

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy, négyezer hasábszot petit sor, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetések elfogad Bácsben: Opp-lik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstejn és Vogler, Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígtatás után 30 ujkr.

Klapka György.

Azon hazánkfiai közt, kiknek 18 évi száműzetés után, alkotmányunk visszaállítása folytán, a fejedelmi szó ismét megnyitotta a hazai határ sorompóit, a legnevezeteseb egyéniségek egyike kétségkívül Klapka György, kinek jelenlegi arczképét mutatjuk be olvasóinknak.

Klapka György 1820. april 7-én született Temesvárott, hol atyja polgármester volt. Gimnáziumi tanulmányait Szegeden végezte, honnan a karánsebesi katona-iskolába lépett s 1838-ban mint kadet a tüzérségbe, hol csakhamar kitüntette magát tehetségei, szorgalma s elevensége által.

Minden erejét hadi tanulmányokra fordítván, 1842-ben hadnagyi rangot nyert s a magyar királyi nemes testőrségbe vétetett föl. Öt évi szolgálat után, mint főhadnagy tétetett át a 12-dik határőrezredbe. Akkoriban a legjelesebb tehetségnek is kevés alkalma volt a kitűnhetésre, s ő a szolgálat egyhangúságába belefáradván, még azon évben (1847) kilépett a katonai szolgálatból. Épen hosszabb külföldi utra vala indulandó, midőn a márcziusi események bekövetkeztek, miniszterium és abban külön magyar honvédelmi miniszterium alakult; s Klapka letévén szándékaról Pestre sietett, szolgálatát most már hazájának fölajánlani.

Első küldetése inkább politikai, mint hadi volt. Gál Sándorral és Hajnikkal együtt vitte Baththyány kiáltványát a székeleyekhez, mely ez ő s magyar népnél mindenütt nagy lelkesedéssel fogadtatott. Nem-sokára azonban tisztán katonai megbízatást is nyert. S ettől fogva öt folyvást a katonai pályán találjuk, mint hű küzdőt a forradalmi harc végeig, ki legutoljára tette le fegyverét, melyet a törvény és alkotmány védelmében rántott föl ki.

Már 1848 juniusában mint százados lépett a 6-dik honvédszázalóba; résztvett a déli táborzásban s jelesen Szent-Tamás

ostromában. Szeptemberben őrnagygyá lett s a komáromi vár erődítésén dolgozott; októberben pedig a pozsonyi sánczolás vezetésével bízott meg. Novemberben mint tábornoki főnök tétetett át Kiss Ernő hadtestéhez.

A moóri csata éjjelén érkezett Pestre, hogy a Schlick ellen induló Mészárosnál vegye át a tábornoki főnökséget. A további hadműveletekre nézve az ő terve lön elfogadva, s a siker meg is mutatta helyességét. Mészáros azonban megveretvén Kassánál, odahagyta a vezérséget, s az ideiglenesen

fejvelmeztet császári hadseregek fölött. Sikertült meggátolni Schlick átkelését a Tiszán, s időt nyerni Görgeinek, felső-magyarországi hadjárata szerencsés befejezésére, kivel febr. 10-én egyesült Kassán.

Dembinszky nevezetvén ki fővezérré, Klapka önálló működése is megszűnt, de jó hirneve már meg volt alapítva. Dembinszky alatt résztvett a kápolnai csatában, hol 3000 emberével a jobb szárnyat képezte, s Verpelétet kell vala tartania. Görgei azonban, kinek ide kellett volna jönie 10,000 emberével, nem jelenvén meg, Klapka három órai makacs csata után kénytelen volt visszavonulni.

A diadalmas tavaszi hadjáratban Klapka mint az I-ső hadtest vezére vett tevékeny részt. A tápió-bicskei csatában egy darabig maga volt Jellacsics ellen; visszanyomatván, a III-ik hadtest megérkezével újra kezdte a csatát s meg is nyerte. Izsaszegnél a fővezér Görgei, Damjanics- és Aulich-csal egyenlően osztozott a nap dicsőségében. Nagy-Sarlónál is a falu bevételre az ő része s érdeme volt.

KLAPKA GYÖRGY.

Görgei ezalatt hadügymisnizsterré lön kinevezve, de a hadseregnél akarván maradni, Klapkát küldötte helyetteseül Debreczenbe. Nagy tevékenységet fejtett ki a rendtelenségben talált ügyek rendezése és a hadjárat terveinek készítése körül egyaránt. Május végén, Buda bevételre után, Görgei személyesen akarván átvenni tárczáját, Klapka a komáromi vár s azzal a dunántúli hadjárat vezetésének átvételére küldetett. A hadjárat részleteibe bocsátkozni terünk szűk volta tiltja. Csak azt emlitjük, hogy midőn julius 11-kén a Duna jobb partjára szándékolt átkelés Görgeinek nem sikerülvén, a bal parton kényserülvén visszavonulni, Klapka tábornok mint komáromi várpáncsnak maradt vissza. A vár ereje 18,000 emberből, 14 lóból, 48 táborig és 350 vár-ágyuból állott. A vár biztosításában, hadi